

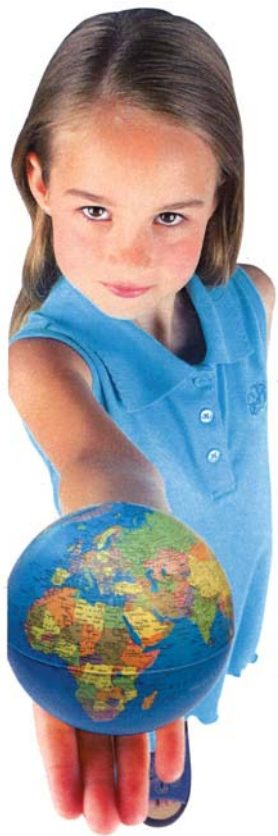
ΡΟΒΟΛΙΑΡΙΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΡΟΒΟΛΙΑΡΙΤΩΝ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ

Κατράκη 4 Άνω Ιλίσια 15771 • Τηλ.: 210-7705370 <http://www.angelfire.com/hi/rovoliari>
Χρόνος 22ος • Αριθμός φύλλου 88 • Οκτώβριος - Νοέμβριος - Δεκέμβριος 2006

Φθινοπωρινά χρώματα στον οικισμό Αλεξέικος, στο ΡΟΒΟΛΙΑΡΙ,
Νοέμβριος 2006. Πόσο πουλιέται μια τέτοια ΦΥΣΗ;

Θέλουμε να ζήσουμε απ' την ευτυχία των άλλων.

Υπάρχει θέση σ' αυτόν τον πλανήτη για όλους.

Θέλουμε το μέλλον μας να μην έχει ανθρώπους με μυαλά μηχανές, με σώματα μηχανές.

Θέλουμε έναν κόσμο που να μοιάζει με ανοιχτή, ζεστή αγκαλιά αγάπης, φιλίας, δημιουργίας και χαράς!

Ζητάμε πολλά για το 2007

και για όλα τα χρόνια που θα 'ρθουν; Με αγάπη

Τα παιδιά απ' το ΡΟΒΟΛΙΑΡΙ

ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ!

Η υγεία, η αγάπη και η ειρήνη
ας συντροφεύουν όλους τους ανθρώπους της Γης!
Το Δ.Σ. του Συλλόγου

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Θέλετε ν' ανταμώσουμε σ' ένα φιλικό και φιλόξενο περιβάλλον, να τα πούμε από κοντά, να φάμε, ν' ακούσουμε αυθεντικό δημοτικό τραγούδι, να χορέψουμε και να κόψουμε τη Βασιλόπιτα για το 2007;

**Αν ναι, τότε ελάτε στην ΤΑΒΕΡΝΑ ΚΟΤΡΩΝΙΑ,
Λεωφ. Πάρνηθας 360,
στις 11 Φεβρουαρίου 2007, ημέρα Κυριακή
και ώρα 12 το μεσημέρι.**

Τηλέφωνο ταβέρνας 210-2460422.

Για καλύτερη εξυπηρέτηση και για ζεστό φαγητό, κάθε παρέα, μπαίνοντας στην ταβέρνα, μπορεί να παραγγέλνει ό,τι θέλει.

Δεν θα δοθούν κάρτες--προσκλήσεις γιατί το Δ.Σ. του Συλλόγου μας έκρινε λογικό να μη θέλει να έχει οικονομικό όφελος από την εκδήλωση αυτή.

Το μόνο έσοδό του θα είναι το προϊόν της ετήσιας συνδρομής σας.

ΣΑΣ ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΜΕ...

Σημ. Όσοι δεν έχετε Ι.Χ. αυτοκίνητο μπορείτε να φτάσετε στην ταβέρνα παίρνοντας δύο λεωφορεία:

1. Το Α10 από την πλατεία Βάθης ως το Μεσσονύχι.

2. Από εκεί και με το ίδιο εισιτήριο το τοπικό λεωφορείο που περνάει μπροστά από την ταβέρνα.

Ευχαριστήρια επιστολή του Παντελή Ρίζου (προέδρου του Πολιτιστικού Συλλόγου Ροβολιαριτών) προς την «Αδελφότητα Αθανασίου Διάκου»

Φίλοι μου Μουσουνισιώτες, εκλεκτοί ρουμελιώτες, απόγονοι του πάναγνου και αθάνατου ήρωα της Αλαμάνας **Αθανασίου Διάκου**.

Από τα βάθη της ψυχής μου ένα ολόθερμο μεγάλο ευχαριστώ, για ό,τι μου πρόσφερε το πανέμορφο χωριό σας στα πρώτα μου υπαλληλικά βήματα, από το 1964 έως και το 1970, που έζησα και εργάστηκα κοντά σας, κοντά στην κοινωνία της ιδιαίτερης πατρίδας σας. Εκείνη η πρωτόλεια υπαλληλική μου πορεία στην αγκαλιά των Βαρδουσίων, όπου απέριττα και γλυκόθωρα αποτέθηκε, εκ θείας μοίρας, η πανέμορφη πολίχνη σας **Άνω Μουσουνίτσα Παρνασσίδας**, γέμισε την ψυχή μου από μεσούρανη βουνίσια χάρη

και κατεπλήρωσε τον ψυχικό μου κόσμο από εμπνευστική ερωτική μέθεξη με τη χορεία των Μουσών και με ανέβασε πιο ψηλά με τα φτερά του Θεόφροντα Πήγασου.

Αποτέλεσμα αυτής της επίδρασης ήταν η δημιουργία της 2ης ποιητικής συλλογής μου με τον τίτλο «**Αχτίδες**», που εξέδωσα τότε.

Η βοήθεια της Αδελφότητας προς εμέ ήταν ουσιαστική και μεγάλη για μένα. Δια τούτο και σε όλη την διαχρονικότητα του επέκεινα έκτοτε βίου μου, ομολογώ ανυπόκριτα και αυθόρμητα τις ευχαριστίες μου προς το ηρωικό χωριό σας και λειτουργώ πά-

Συνέχεια στην 2η σελ.

Ο χάρτης είναι από τον **ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΟΔΗΓΟ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ 2005**. Στο χάρτη αυτό ο δρόμος **ΒΙΤΟΛΗ-ΡΟΒΟΛΙΑΡΙ** εμφανίζεται ως χωματόδρομος, ενώ η ασφαλτοστρωσή του είχε περατωθεί πολύ πριν από τη χρονολογία σύνταξης του **ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΟΔΗΓΟΥ**. Ελπίζουμε ότι στην επόμενη έκδοση του εν λόγω **ΟΔΗΓΟΥ** θα διορθωθούν τα «ημερημένα».

«Οι ζευγάδες φεύγουν... η σπορά μένει»

Έργα στο Ροβολιάρι το 2006

A. Στον οικισμό «12 Απόστολοι»

α) Αντικαταστάθηκαν οι αμιαντοσωλήνες με πλαστικούς σωλήνες.
β) Ολοκληρώθηκε η αποχέτευση με την κατασκευή βόθρου απορροφητικού στη θέση ΜΕΓΑΛΟ ΔΕΜΑ. Προϋπολογισμός έργων μεικτός για πολλές Κοινότητες.

B. ΟΙΚΙΣΜΟΣ «ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ»

Αρδευτικό έργο για την αξιοποίηση και σωστή διαχείριση του νερού από τα ΠΑΓΓΑΔΙΑ και τη βρύση του πάνω μαχαλά.

Έγινε η μελέτη και το έργο ανετέθη σε εργολάβο. Η εκτέλεση θα γίνει λίαν προσεχώς.

Πίστωση αρχική 15.000€ από το Νομαρχιακό Ταμείο.

Ευχαριστήρια επιστολή του Παντελή Ρίζου (προέδρου του Πολιτιστικού Συλλόγου Ροβολιαρτών) προς την «Αδελφότητα Αθανασίου Διάκου»

Συνέχεια απ' την 1η σελ.

ντα ως ένας άγγελος καλών επών, διαπρύσιος κήρυκας της ιστορικής αλήθειας για την γενέτειρα του ήρωα της Αλαμάνας, αλλά και για το κάλλος και χάρη που κρύβουν τούτα τα πανέμορφα ουρανοφίλητα γλυκοτόπια της Άνω Μουσουνίτσας Παρνασσίδας, που απ' την δεκαετία του '50 και εντεύθεν ονομάζεται ορθώς **Αθανάσιος Διάκος!**

Φίλοι Μουσουνισιώτες

Οι εκλεκτές ηγεσίες της Αδελφότητάς σας, η έντονη, δραστηριοποίησή τους, η διοργάνωση των «Διακείων», οι ακατάπαυστες διαχρονικές προσεγγίσεις σας με αρκετούς συλλόγους της Ρούμελης, καθώς και με καθέναν φιλόστορα έλληνα ιστορικό ή πνευματικό ηγέτη που σέβεται την ιστορία του τόπου του και της πατρίδας μας, θα αποκαταστήσουν σύντομα την ιστορική παρεξήγηση της αλήθειας και θα επέλθει η νηνεμία στη διαπάλη ιστορικής αντιπαλότητας περί την γενέτειρα του ήρωα της Αλαμάνας.

Άλλωστε, ας μην ξεχνάμε πως η ελληνική κοινωνία από την κλασική Ελλάδα μέχρι σήμερα γέμει από τέτοιου είδους αντιπαλότητες και συγκρούσεις περί της αποδοχής ιστορικής αλήθειας.

Ας θυμηθούμε, για λίγο, όλοι μας τον ιστορικό μύθο για την γενέτειρα του Ομήρου, του παμμεγίστου ποιητού των ποιητών, όπου (7) επτά πόλεις διεκδικούν στην αρχαία Ελλάδα την γέννησή του. Άλλωστε τούτο μόνο θα πρέπει να γίνει κατανοητό από όλους τους ευγενείς «τη ψυχή» Έλληνες, που προέρχονται από το «χρυσούν των Ελλήνων γένος»!

Ο κάθε λάμπων ιστορικός μύ-

θος κρύβει στη φωτονιακή του λειτουργία και ακτινοβολία την αειλάμπουσα αχτίδα του θείου φωτός... της θείας αλήθειας! Η πολλαπλή δε αντανάκλασή της δημιουργεί πλείονες του ενός αποδέκτες για ευνόητους λόγους.

Να διατί το λάμπων διαχρονικά ελληνικόν πνεύμα δημιούργησε απ' τα πανάρχαια χρόνια την ανυπέρβλητον ελληνικήν μυθολογίαν.

Να διατί και ο κάθε λάμπων μύθος μας κρύβει την θεία πλάνη του Έλληνα που αναζητεί και ψάχνει την Ιθάκη του, μέσω της διαχρονικής Οδύσσειας που διαγράφουμε πλάνητες Έλληνες μέσα στη ροή του συμπαντικού χωροχρόνου. Είθε να βρούμε την Ιθάκη μας και θα τη βρούμε.

Συγχωρήστε με, φίλοι Μουσουνισιώτες, τούτη τη στοχαστική λειτουργία μέσω οδών φιλοσοφικών αναζητήσεων.

Έτσι είμαι πλασμένος ο δυστυχής. Και πάλι σας ευχαριστώ για όλα. Συγχαρητήρια θερμά για την βραδιά που παραθέσατε και διοργανώσατε στις 6-11-2006 στο ιδιόκτητο εντευκτήριο της Αδελφότητας τιμώντας τους δασκάλους που υπηρέτησαν στη Μουσουνίτσα τα τελευταία 50 χρόνια.

Η τιμή που μας κάνατε ήταν μεγάλη.

Συγχαρητήρια θερμά στις κυρίες που με τα ρουμελιώτικα εδέσματα τους, τα νόστιμά τους τερψιλαρύγγια τις ρουμελιώτικες πίττες τους και την αξιοζήλευτη φιλοξενία μάς κατευχαρίστησαν όλους και μας έκαναν να νιώσουμε όλοι μας περηφάνια και ανομολόγητη ζεστασιά ανθρωπιάς, κοντά στην πολυάριθμη κοινότητα της Αδελφότητάς σας. Στον εκλεκτό σας πρόεδρο της αδελφότητας κ. **Γιάννη Μαστροκωστόπουλο** και σ' όλα ανεξαιρέτως τα μέλη ένα μεγάλο ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ από τα βάθη της ψυχής μου.

Εκείνη η βραδιά δεν λειτούργησε μόνο σαν ευχαικό συμπόσιο αλλά μας έδωσε και ένα πνευματικό εργαλείο αναπτρώνοντας τη χειμαζόμενη τούτους τους φοβερούς χρόνους ανθρωπιά μας και κάνοντάς μας πιο δυνατούς για νέα πετάγματα, για νέες στοχαστικές δημιουργίες.

Καλή σας χρονιά. Και **εύγε** για κάθε σας προσπάθεια

**Παντελής Ρίζος
Ο Ροβολιάρης**

**Στο εξής να στέλνετε
τη συνδρομή σας
προς την εφημερίδα
στην παρακάτω διεύθυνση:
Παπαγιάννη Ελένη Ευθυμίου
Θεσσαλίας 15
16342 Ηλιούπολη**

Εισφορές για τον Άγιο Γεώργιο

1) Στη μνήμη Αλεξάνδρας Ρίζου

Μπότσικα Ελένη Δημ.20€
Λιάπης Απόστολος Ιωαν.50€
Ρίζος Θωμάς Ιωαν.50€
Μπότσικας Ηλίας του Δημ.20€
Αραπίτου Ευαγγελία50€
Ρίζος Ευάγγελος Ηλία300€

2) Στη μνήμη των συγγενών της η Πλιάκου

Αθανασία (Πτελέα)50€

3) Στη μνήμη Γεωργίου Ηλία Αναγνώστου
η Μπούκα Φωφώ Βασιλ.50€
4) Στη μνήμη Νέλλα Βασιλ. Ηλία η Αγλαΐα
Νέλλα50€
5) Στη μνήμη Χατζάτογλου Πρόδρομου
η Αμαλία Χατζάτογλου50€

Συνδρομές

Σκαμάγκης Αθανάσιος50€
Γερογιάννη-Σπηλιοπούλου Ρένα20€
Γερογιάννης Βασίλειος20€
Σακελλάρη Σταυρούλα10€
Μπαρκιάς Βασίλειος30€
Παναγιώτου Γεωργία Ε.10€
Μπούκα Βασιλική Β.20€
Παναγιώτου Χρυσόστομος Β.20€
Ρίζος Ευάγγελος του Β.20€
Καταραχιά Παρασκευή20€
Κοτρωνιά Φωτεινή30€
Σαμαντά Δήμητρα30€
Σοφιανός Γεώργιος50€
Κοτρωνιά Μαργαρίτα10€
Μπούκας Κων/νος του Ε.10€
Μπούκας Δημήτριος του Ε.10€ (2006)
Μπούκας Δημήτριος του Ε.200 δολ. (2005)
Παναγιώτου Δημήτριος Στεφ.50€

Σπιρόπουλος Χρυσόστομος20€
Ρίζου Νίκη Βασιλ.20€
Πρέντζα Βάγια Χρ.20€
Πλιάκος Ευάγγελος Ιωαν.20€
Κουτσούκος Γεώργιος Π.30€
Αναγνώστου Φώτης Ιωάν.30€
Σφυρής Λάμπρος20€
Παπανικολάου Ηλίας Δημ.50€
Γερογιάννης Ανδρέας Γεωργ.50€
Παπαγιάννη Ελλη5€
Αναγνώστου Βασίλ. Αριστοτελ.20€
Αποστόλου Ηλίας (Λιτόχωρο)20€
Ψυχογιός Κώστας (Μακρακώμη)20€
εις μνήμη Γεωργίου Κ. Ρίζου

**Η συνδρομή σου
είναι δύναμή μας!**

Η θεία Γιωργίτσα

Όλοι όσοι ζήσαμε στο μικρό βορινό μαχαλά - συνοικισμό - του χωριού θυμούμαστε με πολλή αγάπη τη θεία Γιωργίτσα.

Πάντα όποτε ανταμώνουμε στο χωριό εμείς, αλλά και οι άλλοι που την γνώρισαν, συζητούμε για εκείνη τις όποιες αναμνήσεις έχουμε που είναι πολλές και ευχάριστες. Το χωριό από το οποίο κατήγγοτο ήταν μεγαλύτερο από το δικό μας, πλησιέστερο προς το κέντρο και οπωσδήποτε είχε σχετική ανατροφή και συμπεριφορά πιο καλή από τις άλλες γυναικές γι' αυτό και την αγαπούσαν και η γνώμη της ήταν αποδεκτή.

Παντρεύτηκε στο χωριό μας επειδή ο σύζυγός της ήταν κάπως καλύτερα αποκατεστημένος αλλά και είχε αδελφό στην Αμερική οπότε δεν θα άφηνε την οικογένειά τους χωρίς βοήθεια, όπως και έγινε, έως ότου μεγάλωσαν και αποκαταστάθηκαν τα παιδιά τους.

Τότε όλα τα ανδρόγυνα αποκτούσαν πολλά παιδιά, ήταν ο τρόπος ζωής που το απαιτούσε αυτό και όχι όπως, συνήθως, πολλοί λένε ότι επειδή δεν είχαν φως, ραδιόφωνο, τηλεόραση, δεν είχαν τι να κάνουν κοιμότανε νωρίς και έκαναν παιδιά.

Την εποχή εκείνη η ζωή είχε βάσανα και στενοχώριες που δεν έχει σήμερα γι' αυτό και κανείς δεν την ζητά.

Όποια οικογένεια μπορούσε να συγκεντρώσει το σιτάρι ή το καλαμπόκι, ώστε να έχει εξασφαλίσει το ψωμί της χρονιάς, θεωρείτο ευτυχισμένη. Έπειτα, κάθε οικογένεια θα είχε και πρόωρους θανάτους, κυρίως σε παιδιά, διότι δεν υπήρχε καμία ιατρική περίθαλψη.

Από τα μέλη της οικογένειας κάποιος θα απασχολείτο με το κοπάδι, πρόβατα ή γίδια, άλλος με την καλλιέργεια των χωριών και άλλος με μια τέχνη. Το κορίτσι, ένα ή περισσότερα, ήθελαν προίκα, και προικιά, που δεν ήταν εύκολα να συγκεντρωθεί αν η οικογένεια δεν είχε πολλά μέλη και δεν ήταν όλα τα μέλη της αγαπημένα.

Η θεία Γιωργίτσα είχε οκτώ παιδιά, τέσσερα αγόρια και τέσ-

σερα κορίτσια και δυο οι γονείς δέκα άτομα. Υπήρχαν τότε πάρα πολλές οικογένειες που είχαν περισσότερα παιδιά συν δυο οι γονείς και οι παππούδες καταλαβαίνετε τι γινόταν. Η νοικοκυρά έπρεπε κάθε μέρα να ζυμώνει και να ψήνει ένα ή και δύο ταψιά ψωμί.

Μια κατσαρόλα - κακκαβί - φαγητό τη φορά μετά βίας θα έφθανε για το μεσημεριανό φαγητό και για το βράδυ έπρεπε η νοικοκυρά να ξαναμαγειρέψει. Ένα ταψί πίτα δύσκολα θα έφθανε να φάει μια φορά όλη η οικογένεια και συχνά την έτρωγαν με ψωμί.

Τότε επίσης τις κάλτσες δεν τις αγόραζαν αλλά τις έπλεκαν οι νοικοκυρές στο σπίτι, στον αργαλειό ύφαιναν το ύφασμα για τα ρούχα και τα προικιά των κοριτσιών, είχαν δε και την καθαριότητα των σπιτιών.

Και σαν να μην έφταναν όλα αυτά οι γυναίκες ακολουθούσαν τους συζύγους στις εργασίες στα χωράφια και στα περιβόλια, το δε βράδυ επιστρέφοντας στο σπίτι συχνά γυρνούσαν φορτωμένες, ζαλιγκά, κλαριά για τις κατσίκες ή κλάρες -ξηρά κλαδιά- για το ψήσιμο του ψωμιού στη γάστρα ή το μαγείρεμα.

Το πλύσιμο των ρούχων ήταν μια κοπιαστική εργασία διότι εκτός του ότι μια οικογένεια μάζεμε πολλά ρούχα, δεν υπήρχαν και τα απαραίτητα απορρυπαντικά.

Στο ρέμα του χωριού όπου υπήρχε αρκετό νερό, συνήθως μαζεύονταν οι γυναίκες, αναβαν φωτιά, πάνω έβραζαν το καζάνι με νερό για να βράσει και μέσα τοποθετούσαν μια πάνινη σακούλα με στάχτη από την οποία έβγαине, σ' όλο το νερό, κάποια ουσία η οποία καθάριζε τα ρούχα.

Μετά τα ξέπλεναν με ζεστό νερό και κρύο και τα άπλωναν να στεγνώσουν. Τα ρούχα με τα οποία σκεπάζονταν ή τα άλλα που έστρωναν, το χειμώνα, στο πάτωμα αφού τα έπλεναν τα έβαζαν επάνω σε πέτρες πλακερές και τα χτυπούσαν με ένα ξύλο που το έλεγαν κόπανο για να φύγουν τα νερά που είχαν και μετά τα άπλωναν για να στεγνώσουν.

Προϋπόθεση πάντα ήταν ο καιρός να ήταν καλός και αν ήταν δυνατόν να μην υπάρχει συννεφιά. Η θεία Γιωργίτσα πάντα διακρινόταν σ' όλες τις δουλειές του σπιτιού. Εμείς που ζήσαμε στα χρόνια της θυμούμαστε πάντα τα ωραία και νόστιμα φαγητά της και περισσότερο τις πίτες που έκανε.

Μια παροιμία λέγει, άμα έχει η μάνα μου βούτυρο και ξυνοτύρι ξέρει να κάνει πίτα. Όμως δεν είναι πέρα για πέρα έτσι γιατί, και τώρα, αλλά ιδιαίτερα τότε όλες οι νοικοκυρές είχαν βούτυρο και ξυνοτύρι αλλά τις πίτες γενικά που έκανε η θεία Γιωργίτσα δεν τις έκαναν όλες γιατί χρειάζεται τέχνη.

Ας μην αφήσουμε το ψωμί της που ήταν απίθανο, ούτε άψητο, ούτε καμένο, ούτε ξεροψημένο.

Εκείνο όμως που εμείς τα παιδιά προτιμούσαμε να μας κάνει η θεία Γιωργίτσα ήταν τα γουρουνοτσάρουχα.

Τότε οι άνθρωποι τα παπούτσια τα είχαν, και τα φορούσαν, για να πηγαίνουν στην εκκλησία και τις γιορτές. Τον άλλον καιρό, στις εργασίες, φορούσαν τα γουρουνοτσάρουχα τα οποία τα έκαναν από το δέρμα του γουρουνιού που είχε κάθε σπίτι για τα Χριστούγεννα. Η θεία Γιωργίτσα ήταν μαστόρισσα αρίστη, τα έκανε πολύ ωραία με τρεις πλέξεις γύρω-γύρω από λεπτό δέρμα κατσικιού φτιαγμένο σαν σπάγκος χονδρός, έπαιρνε μέτρα οπότε ήταν εφαρμοστά στα πόδια και πολύ ωραία.

Τι να πρωτοθυμηθεί κανείς από τα χρόνια εκείνα που μπορεί η ζωή να είχε αρκετή ταλαιπωρία, και βάσανα, αλλά όταν υπήρχε υγεία ο κόσμος ήταν ευχαριστημένος, διότι δεν υπήρχαν και τα μεγάλα χάσματα που υπάρχουν τώρα, ξεκινούσε και τελείωνε την ημέρα του δοξάζοντας τον Κύριό μας.

Τώρα η θεία Γιωργίτσα αναπαύεται στο κοιμητήριο του χωριού, η μνήμη της όμως είναι πάντα ζωντανή σε όλους που την είχαν γνωρίσει.

**Κώστας Γ. Μπούκας
τ. Επιθεωρητής Εκπαίδευσης**

ΡΟΒΟΛΙΑΡΙΤΙΚΑ ΝΕΑ

Τρίμηνη έκδοση

Ιδιοκτησία:

**Σύλλογος Ροβολιαρτών
Φθιώτιδας**

Κατράκη 4 Άνω Ιλίσια 15771

Τηλ.: 210-7705370

A.Φ.Μ. 090085976

Δ.Ο.Υ. Αγ. Παρασκευής

Εκδότης: Παντελής Ρίζος

Σ. Σταθμός Λιανοκλαδίου 35100

τηλ. 22310-61577

Επιμέλεια έκδοσης:

Θωμάς Νέλλας

Κατράκη 4 Άνω Ιλίσια 15771

Τηλ. 210-7705370

...

Ηλεκτρονική Σχεδίαση Εντύπου:

Καρπούζη

Καρπούζη Αριστεία & Υιοί Ο.Ε.

Καρπούζη Αριστεία & Υιοί Ο.Ε.

Θεοδοσίου 23 Ιλιον 13121

Τηλ.-Fax.: 210-2619003

e-mail: karpouzi@otenet.gr

Κιν. 6972624492

Ο γανωτής

Την τέχνη του γανωτή ή του καλαντζή εξασκούσαν οι χαλκωματάδες, οι τεχνίτες δηλαδή που κατασκεύαζαν τα κάθε είδους χάλκινα αντικείμενα, όπως σκεύη για τις καθημερινές ανάγκες του σπιτιού, ή απλά εκκλησιαστικά σκεύη.

Τα χάλκινα αντικείμενα και μάλιστα αυτά που χρησιμο-

ποιούνται για τις ανάγκες του σπιτιού, πρέπει κάθε τόσο να γανώνονται με καλά(γ)ι, ώστε να προστατεύεται η επιφάνειά τους από την επικίνδυνη οξειδωση, τη γανίλα.

Εργαλεία του γανωτή είναι το τσιμπιδι, με το οποίο κρατάει το χάλκωμα πάνω από τη φωτιά και ο νταβάς, ένα μεγάλο ταψί, που μέσα ρίχνει τα ψήγματα που περισσεύουν από το καλάι, για να τα χρησιμοποιήσει ξανά.

Υλικά που χρησιμοποιεί ο γανωτής είναι το σπέρτο (υδροχλωρικό οξύ), το λησιαντήρι (χλωριούχο αμμώνιο), άμμος ή κουρασάνι (τριμμένο κεραμίδι) και βέβαια το καλά(γ)ι.

Ο γανωτής ακολουθεί το εξής πρόγραμμα: Πρώτα καθαρίζει το σκεύος, αλείφει την εσωτερική του επιφάνεια με σπέρτο και την τρίβει με άμμο ή κουρασάνι. Θερμαίνει έπειτα το σκεύος και το αλείφει εσωτερικά με λησιαντήρι (εικ. 17 και 18).

Κατόπι ρίχνει το καλάι και όταν αυτό λιώσει, το απλώνει μ' ένα πανί ή ένα κομμάτι βαμβάκι. Τα ψήγματα που περισσεύουν από το καλάι, τα μαζεύει στον νταβά.

Τέλος, με ένα πανί γυαλίζει το χάλκωμα.

Με χρόνους και με καιρούς

Η ανασκόπηση της χρονιάς που έφυγε αποτελεί καθιερωμένο δημοσιογραφικό (κυρίως) «είδος» που, προς το παρόν, φαίνεται να διατηρεί το ενδιαφέρον του για μια υπολογίσιμη μερίδα αναγνωστών. Από την άποψη αυτή, το ευρετήριο των πιο «σημαντικών γεγονότων» του απελθόντος δωδεκαμήνου - ένα είδος αναδρομικού αλμανάκ - δεν χρειάζεται ειδική αιτιολόγηση: άλλοι ζητούν απλώς να θυμηθούν τις μεγαλύτερες ή μικρότερες εξάρσεις που απέτρεψαν την «ισοτονία» της καθημερινότητας, άλλοι επιθεωρούν ήδη γενόμενα για να διαπιστώσουν αν οι ρεαλιστικές προβολές ή τα προφητικά καπρίτσια της προπέρισης μελλοντολογίας επαληθεύτηκαν ή διαψεύστηκαν, κάποιιο προσθέτουν νέα λήμματα στο ιστορικό τους αρχείο και κάποιοι άλλοι εντρυφούν σε εκδοχές έμμεσης αυτοβιογράφησης πάνω στον καμβά των εξελίξεων που επεφύλαξε η χρονιά. Ωστόσο, παρ' όλο που δεν χρειάζονται ειδική αιτιολόγηση, τέτοιες ανασκοπήσεις επιδέχονται, μέρες που είναι, ένα μέτρο «φιλοσοφικής εμβάθυνσης» - για να καταλάβουμε καλύτερα, έστω κι αν καθ' οδόν συμβεί να μελαγχολήσουμε περισσότερο.

Για να καταλάβουμε, πρώτα πρώτα, ότι ο χρόνος μάς περιέχει, και ότι ο μόνος τρόπος που διαθέτουμε για να ορίσουμε το στίγμα μας μέσα στην αχανή και ασύδοτη περιεκτικότητά του είναι να επινοούμε συμβατικές τομές - μέρες, βδομάδες, χρόνια, αιώνες, εποχές και περιόδους. Γεννιόμαστε και πεθαί-

νουμε in medias res, και από αυτή την ακαθόριστη «μέσω των πραγμάτων» δεν έχουμε καλύτερη εποπτεία των συντεταγμένων μας απ' ό,τι ο ναυαγός στη μέση του Μεγάλου Ειρηνικού. Γι' αυτό χρειαζόμαστε συμβατικές παραμυθίες αρχής, μέσης και τέλους που δίνουν πλοκή και σχήμα στο άμορφο, το εξανθρωπίζουν και το κάνουν (ελπίζουμε) γνώσιμο και κατανοητό, όπως όταν σχηματοποιούμε ακουστικά τη χρονική ροή με την οικεία θαλπωρή του «τικ-τακ»: μια πρωτοβάθμια πλοκή που συντάσσει τον χρόνο ανάμεσα στο εναρκτικό τικ και στο καταληκτήριο τακ. Που σημαίνει ότι ο χρόνος, όπως τον βιώνουμε, αποτελεί ανθρώπινη μυθοπλασία, ακριβώς όπως το ρολόι αποτελεί ανθρώπινη επινόηση.

Συντάσσουμε τον χρόνο για να του δώσουμε νόημα· και η διάκριση ανάμεσα στον νοηματοδοτημένο χρόνο (αυτόν που περιέχεται ανάμεσα στο τικ και στο τακ) και στην άμορφη χρονική ροή έλκει την πρώτη καταγωγή της από τη θεολογική σκέψη, η οποία επιμένει να αντιδιαστέλλει τον (άμορφο) «χρόνο» προς τον «καιρό» - «καιρός» είναι ο πλήρης νοήματος «χρόνος». Και είναι χαρακτηριστικό ότι ο μυθοπλαστικός αυτός «καιρός» νοηματοδοτείται πάντα με αναφορά στο «τέλος»: είναι το τέλος, όπως συμβατικά επιλέγουμε να το ορίσουμε, που δίνει αναδρομικά νόημα στον «καιρό»· και μόνο από το τέλος, που επιτρέπει συνολική εποπτεία, μπορούμε να κατανοήσουμε την αρχή και τη μέση. Στο πλαίσιο αυτής

της θεολογικής σκέψης, το σχέδιο του Θεού για τον κόσμο δεν είναι παρά μια οργανωμένη αλληλουχία «καιρών» που απεργάζεται ένα συγκεκριμένο Τέλος, και που το νόημά της αποκαλύπτεται πλήρως μόνο από την οπτική γωνία του Τέλους. Το σχήμα αυτό, που είναι άγνωστο στην ελληνική αρχαιότητα αλλά και στον εβραϊσμό, διαμορφώθηκε στην Καινή Διαθήκη, όπου ο «καιρός» ορίζεται ως το κρίσιμο «πλήρωμα του χρόνου».

Το «πλήρωμα του χρόνου» είναι ένας από τους μύθους που επινοούμε στην προσπάθειά μας να δώσουμε δομή και νόημα στο δυσπερίληπτο και στο άμορφο - για να κερδίσουμε την ψευδαίσθηση ότι ελέγχουμε αυτό που ασύδοτο μας περιέχει.

Χρειαζόμαστε, και χρησιμοποιούμε, τέτοιους μύθους για να οργανώσουμε την αντίστασή μας στο ακαθόριστο, για να γράψουμε Ιστορία ή για να αφηγηθούμε, ως μυθιστοριογράφοι, μια ιστορία.

Με την υπαρξιστική του «Ναυτία» ο Ζαν Πολ Σαρτρ επιχείρησε ενσυνείδητα να παραιτηθεί ακριβώς από αυτή τη μυθοπλασία του χρόνου: να δημιουργήσει έναν ήρωα για τον οποίο οι παραμυθητικές ακολουθίες παρελθόντος - παρόντος - μέλλοντος και αρχής - μέσης - τέλους δεν είχαν καμία σημασία· και να γράψει ένα μυθιστόρημα που, καθηλωμένο σε μιαν απροσδιόριστη «μέση», δεν καταδέχεται την προοπτική του αφηγηματικού τέλους.

Ανάλογο το γγχείρημα του Robert

Musil στο «Ο άνθρωπος χωρίς ιδιότητες», ο ήρωας του οποίου ζει αποσπασματικά, ασύντακτα και χωρίς τη δυνατότητα του αφηγηματικού τέλους. Αλλά και τα δύο έργα αποδεικνύουν τρανά ότι η μυθοπλασία του χρόνου είναι ισχυρότερη και ανθεκτικότερη από την ψευδαίσθηση ότι μπορείς να αφηγήσεις τη μυθοπλασία.

Και το τέλος είναι το πιο συγκινησιακό, ποιητικό και γόνιμο συστατικό αυτής της μυθοπλασίας: επειδή μπορεί να υποθάλλει παρακμιακές υπεραισθησίες και υποψίες Κρίσης· επειδή συχνά δεν είναι παρά η εκκοσμικευμένη - εξαπλουστευμένη εκδοχή της Αποκάλυψης· επειδή κάποτε μας αφήνει να φανταζόμαστε ότι το προσωπικό μας άνυσμα δεν είναι το στιγμιαίο παρανάλωμα μιας τυχαιότητας στη μέση του πουθενά αλλά οριοθετημένη και σημαίνουσα ενότητα μέσα σε έναν ευρύτερο σχεδιασμό· επειδή άλλοτε μας κολακεύει με την αίσθηση ότι δεν είμαστε έρμαιοι αταύτιστων συγκυριών αλλά επόπτες και χρονομετρητές της ιστορικής αλληλουχίας· επειδή δραματοποιεί, μέσα από μεταφορικές τροπές και αλληγορίες, το τέλος που φοβόμαστε, το δικό μας· ή επειδή, αντίστροφα, μας υπόσχεται ανανέωση και καινούργια αρχή.

Όλα αυτά σε μια γνώριμη, μελαγχολική αλλά και γενναιόδωρη διεκδυστίδα ανάμεσα σε ευπιστίες και σκεπτικισμούς. Γι' αυτό, όσον σκεπτικισμό κι αν σας εμπνέουν οι ανασκοπήσεις, Καλή Χρονιά!

Του Θ.Δ. ΠΑΠΑΓΓΕΛΗ

Η ταυτότητα των Μακεδόνων και η πρόκληση των Σκοπιανών για τον Μέγα Αλέξανδρο

Οι Σκοπιανοί επιμένουν για το συνταγματικό όνομα του κράτους τους «**Μακεδονία**» για να νομιμοποιηθούν ως «**Μακεδόνες**» απόγονοι του Μεγάλου Αλεξάνδρου.

Η ταυτότητα των Μακεδόνων, που αποτελεί την ουσία του προβλήματος με τα Σκόπια, είναι ταυτότητα Ελλήνων. Από το γεγονός αυτό και μόνον η χώρα τους δεν μπορεί να λέγεται «Μακεδονία», διότι θα θεωρηθεί με Έλληνες κατοίκους ότι ανήκει στην Ελλάδα, πράγμα αντίθετο στην ιστορική αλήθεια. Δεν το υποστηρίζει η Ελλάδα και δικαίως θα εξεγερθούν οι Βούλγαροι, οι Σέρβοι και οι Αλβανοί.

Ο Γκλιγκόροφ, ως πρόεδρος της Δημοκρατίας, δήλωσε: «Δεν διεκδικούμε τον Αλέξανδρο».

Παρά τη δήλωση αυτή:

— Οι Σκοπιανοί προ ολίγων ετών παρέδωσαν στη νέα Βιβλιοθήκη της Αλεξανδρείας 128 βιβλία στη μακεδονική γλώσσα, αντίγραφο της περιεφαλίας του Μεγάλου Αλεξάνδρου και της ασπίδας του Φιλίππου, καθώς και νομίσματα.

— Προ μηνός ανήγειραν άγαλμα του Μεγάλου Αλεξάνδρου στην πόλη Περγλέ και σε ξενοδοχείο δίπλα στο άγαλμα έχουν χάρτη της Μακεδονίας μας ότι κατέχεται από την Ελλάδα και προβάλλεται και ο ήλιος της Βεργίνας.

— Η κρατική καπνοβιομηχανία των Σκοπίων παρήγαγε και κυκλοφορεί σιγαρέττα με την εικόνα του Μεγάλου Αλεξάνδρου και υπότιτλο στο κουτί των σιγαρέττων τη λέξη «Μακεδονία».

Οι Σκοπιανοί με τον αντίθετο στην ιστορική αλήθεια ισχυρισμό ότι οι Αρχαίοι Μακεδόνες, ο Φίλιππος, ο Αλέξανδρος, οι Πτολεμαίοι, οι Σελευκίδες δεν είναι Έλληνες διαγράφουν την Ελληνιστική Εποχή (336 π.Χ. - 30 π.Χ.) που δημιούργησαν οι Έλληνες Μακεδόνες βασιλείς, θέτουν υπό αμφισβήτηση τον ελληνορωμαϊκό και ελληνοχριστιανικό πολιτισμό και ανατρέπουν την Ευρωπαϊκή και Παγκόσμια Ιστορία.

Του Νικολάου Μάρτη

ΜΠΑΡΠΑΡΟΥΣΗΣ Π. ΜΙΧΑΗΛ
Ειδικός Καρδιολόγος

τ. ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΣ Α' Γ. Ν. ΛΑΜΙΑΣ
ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΕΙΔΙΚΕΥΘΕΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΕΡΤΑΣΗ

Έγχρωμο Υπερηχογράφημα (Triplex) καρδιάς, Test κοπώσεως
Holter ρυθμού 24ώρου - Holter πιέσεως 24ώρου

Λεωνίδου 6 (Συγκρότημα Θεοδοσίου
1ος όροφος) Λαμία Τ.Κ. 35100

Τηλ. Ιατρείου: 22310 34594
Τηλ. Οικίας: 22310 51474
Κινητό: 6974198264

ΚΑΦΕ ΜΠΑΡ ΨΗΣΤΑΡΙΑ

Κ. ΠΛΑΣΤΑΡΑΣ

ΡΟΒΟΛΙΑΡΙ

ΤΗΛ. 22360 92600
ΚΙΝ. 6972083309

Παλιοί καημοί κι αγάπες πονεμένες των ανθρώπων του χωραφιού και της στάνης...

Αυτού ψηλά ματάκια μου,
αυτού ψηλά που πας στη φτέρη
κι εμένανε κοντοκαρτέρει.

Κι εμένανε κοντοκαρτέρει
αυτού ψηλά που πας στη φτέρη
παίζοντας να πάμε οι δυο μας
να μην το μάθει το χωριό μας.

Παίζοντας να πάμε οι δυο μας
κι αν μας δούνε τα λουλούδια
γεια σου αγάπη μου καινούργια!

Γεια σου αγάπη μου καινούργια
κι αν μας ιδούν, ματάκια μου
κι αν μας ιδούν τα χελιδόνια
εγώ θα σ' αγαπώ αιώνια!

Επιμέλεια: Γιάννης Κουφιώτης

Μαύρη τρύπα δικαίου

ΑΠΟΓΡΑΦΕΣ Του Πάσχου Μανδραβέλη

Στην Ελλάδα υποτίθεται ότι υπάρχει κράτος δικαίου. Ότι ο νόμος εφαρμόζεται απ' άκρου εις άκρον της επικράτειας και ουδείς μπορεί ατιμώρητα να παραβαίνει τον νόμο.

Όλα αυτά, βέβαια, είναι θεωρητικά. Πέρα από τα όποια προβλήματα έχει η απονομή της δικαιοσύνης, υπάρχει και μια περιοχή όπου η εφαρμογή του νόμου θεωρείται «αντιδημοκρατική εκτροπή». Εντός των ελληνικών πανεπιστημίων δεν ισχύουν οι νόμοι της Ελληνικής Πολιτείας. Υπάρχει ασυλία σε κάθε τύπου παρανομία.

Δεν είναι λίγες οι φορές που κάποιοι «γνωστοί-άγνωστοι» κατέστρεψαν πανεπιστημιακή περιουσία. Πριν από μερικά χρόνια κήκε το Πολυτεχνείο και ουδείς τιμωρήθηκε γι' αυτό, προφανώς γιατί θεωρήθηκε μια «συμβολική κίνηση διαμαρτυρίας του καταπιεσμένου φοιτητικού κινήματος». Ξέρουμε πλέον ότι εντός των ελληνικών πανεπιστημίων οποιοσδήποτε μπορεί να καταστρέφει, να βαιοπραγεί, να εφορμά με μολότοφ και να έχει το κεφάλι του ήσυχο. Δεν θα ενοχληθεί ποτέ από καμιά αρχή. Όχι κάποιου δικτατορικού καθεστώτος που ποινικοποιεί την έκφραση, αλλά του δημοκρατικού κράτους που πρέπει να τιμωρεί τις παρανομίες.

Υπάρχουν όμως δύο πρόσφατα γεγονότα, τα οποία δεν πήραν τη δημοσιότητα που τους έπρεπε, αλλά αποδεικνύουν του λόγου το αληθές.

Προ μερικών εβδομάδων μια ομάδα φοιτητών εισέβαλε στο γραφείο του αντιπρύτανη του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου. Τον έσυραν βιαίως εκτός του χώρου εργασίας του κι έχτισαν με τούβλα την είσοδο. Όλα αυτά μπροστά τις τηλεοπτικές κάμερες. Ο εισαγγελέας Ξάνθης είδε την παρανομία και άσκησε αυτεπάγγελτη δίωξη. Αυτό ήταν το καθήκον του κι αυτό κάνουν οι εισαγγελείς σε όλο τον κόσμο. Μόνο στην Ελλάδα υπάρχει η «δημοκρατική» άποψη ότι οι εισαγγελείς είναι αναρμόδιοι! Η Σύγκλητος του Μετσόβιου Πολυτεχνείου, λοιπόν, απάντησε πως «σε τέτοιου είδους ακαδημαϊκές διενέξεις, ακόμη και σε σχετικά ακραίες μορφές, δεν μπορεί να έχει λόγο η Εισαγγελία»!

(Ελευθεροτυπία 30.12.2006)

Επειδή αυτό το επιχείρημα δεν διατυπώθηκε σε κάποιον καφενέ, αλλά αποδίδεται στη Σύγκλητο του μεγαλύτερου πνευματικού ιδρύματος της χώρας, οφείλουμε να ρωτήσουμε μερικά πράγματα: 1) Πόσο ακαδημαϊκή ήταν η διένεξη που δεν έπρεπε να επέμβει ο εισαγγελέας; Επρόκειτο, δηλαδή, περί κάποιας αντιπαράθεσης επιχειρημάτων σχετικά με την παγκοσμιοποίηση, η οποία απλώς κατέληξε σε φωνές; 2) Ποια είναι τα όρια των «σχετικά ακραίων μορφών διενέξεων» που να δικαιολογούν παρέμβαση της Δικαιοσύνης;

Είδαμε όλοι κάποιους φοιτητές να σέρνουν ένα πανεπιστημιακό δάσκαλο εκτός του γραφείου του και να εντοιχίζουν την πόρτα. Τι έπρεπε δηλαδή να κάνουν για να θεωρηθεί «απόλυτα ακραία η διένεξη»; Να τον χαστουκίσουν; Να τον γιαουρτώσουν; Να του κρεμάσουν κουδούνια; Δεν καταλαβαίνουν αυτοί που εκδίδουν τέτοια «επαναστατικά μανιφέστα» ότι αύριο έρχεται η σειρά τους;

Υπάρχει κι ένα δεύτερο εκπληκτικό παράδειγμα ανομίας σε ελληνικό ΑΕΙ. Το διηγήθηκε η καθηγήτρια Αρχαίας Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών κ. Πολύμνια Αθανασιάδη: Στον τέταρτο όροφο του κτιρίου της Φιλοσοφικής Σχολής, όπου φιλοξενούνται οι διδάσκοντες στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, το πρωί της 22ας Νοεμβρίου «βρήκαμε τις πόρτες περισσότερων από 40 γραφείων σπασμένες με λοστό. Τα εμφανέστερα, σε πρώτη εντύπωση, θύματα απαγωγής ήταν οι υπολογιστές και οι άλλες ηλεκτρονικές συσκευές τελευταίας τεχνολογίας...» («Βήμα» 17.12.2006). Οι εμπειρογνώμονες της Σήμανσης δεν εμφανίστηκαν ποτέ για να πάρουν δακτυλικά αποτελέσματα. Οι φοιτητές δεν επέτρεψαν να σπλωθεί το πανεπιστημιακό άσυλο, ακόμη και σε μια υπόθεση κοινού πολιτικού δικαίου!

Υπάρχει μια μαύρη τρύπα στην ελληνική έννομη τάξη. Καλύπτεται πίσω από το ιδεολόγημα του πανεπιστημιακού ασύλου.

Κάποιοι πιστεύουν ότι στους χώρους των ΑΕΙ δεν πρέπει να ισχύουν οι νόμοι.

Βολεύονται προφανώς με τον νόμο της ζούγκλας.

Η ΓΑΣΤΡΑ (Γύρω της, λέξεις ηχηρές, καμπάνες ΜΝΗΜΗΣ...)

Οι λέξεις έχουν την ιστορία τους!

Οι φράσεις ξετυλίζουν μνήμες και συγκινούν!

Κάθε λέξη κι ένας κόσμος, ένας κόσμος που έδωσε κι ανατολή δεν έχει. Οι λέξεις κρύβουν στα σωθικά τους χρόνους και καιρούς κι όταν ραχίσει η σιωπή τους γεμίζει ο δρόμος της θύμησης θλίψη!

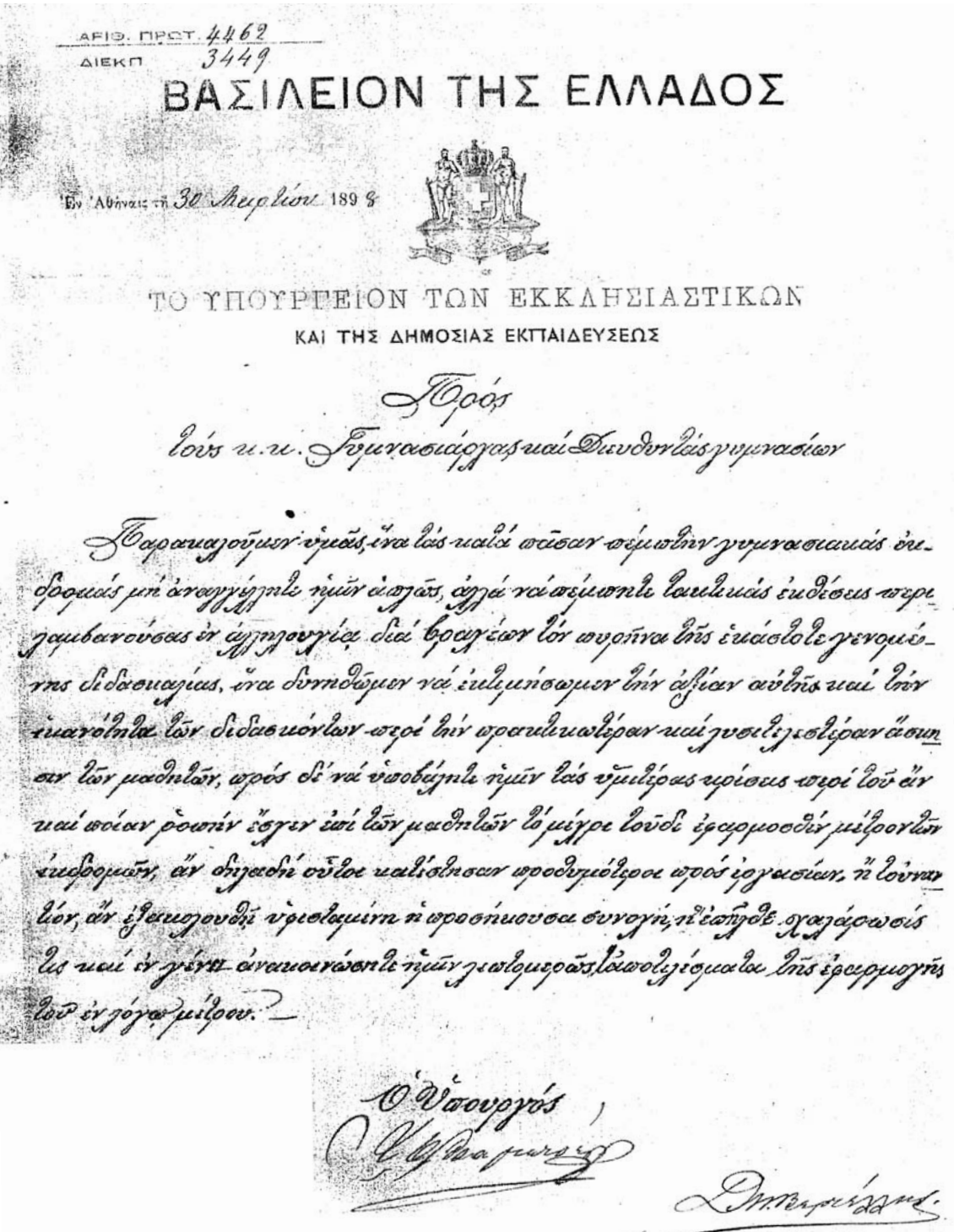
κλάρες
κάρθονα
στάχτη
ψροσανάμματα
φρύγανα
κόβολη
σθούρνη
φλόγα

καωνός
θύρα
ψηροστιά
σιδηροστιά
ξύστρα
μάσια
στεφάνι
ξυθάλι

σιτάλετρο, καλαμωσκάλετρο, ταψί, ψυμαρόσθιτα, ψρασόσθιτα, τυρόσθιτα, μαμαλίγκα, ξινοτρόσθιτα, μωσμανέτσα, μωσμωστόα λειψή, μωσμωστόα ανεβατή, κονλούρα, λειτουργιές, βλογάρια, μωσ-κλαβάς, κονραμνιέδες, γαλατόσθιτα, κολακισθόσθιτα, χορτόσθιτα, γιονβέτσι, μωσμωσθάρια, ψλασθή-ρι, ψλάστρος, τζάκι, ψαραστιά, ψροζήμι, φύλλα, ψανώφυλλο, κατώφυλλο, ψήνω, ροδοκακκίνισε, καίω τη γάστρα, κοσκινίζω αλεύρι, ψμύνω, κόβω βλογάρια, ανοίγω φύλλα, αλείβω το ταψί, στρώνω φύλλα, ρίχνω τη γέμιση, ανάβω τις κλάρες, κινεύουν τα κάρθονα, βάζω τη σιδηροστιά, σκενιάω το ταψί με τη γάστρα, ψήρε αψό ψάνω κι αψό κάτω, ΜΟΣΧΟΒΟΛΙΑ!

Θ.Ν.

Επιμέλεια Ηλία Α. Σπυρόπουλου

Φορεσιές του λαογραφικού μουσείου Στεμνίτσας Αρκαδίας

Η ημερήσια εκδρομή του Συλλόγου μας στην Αρκαδία (**Χρυσοβίτσι, Στεμνίτσα, Δημητσάνα, Βυτίνα**) στις 5 Νοεμβρίου 2006 άφησε άριστες εντυπώσεις σ’ εκείνους που πήραν μέρος σ’ αυτή. Φύση πανέμορφη, οικισμοί, χωριά και κωμοπόλεις που δεν ξεχνιούνται εύκολα. Πέτρινα σπίτια με κεραμοσκεπές, θαυμάσιες ξυλοκατασκευές σε

ήταν κατασκευασμένοι οι νερόμυλοι και πώς λειτουργούσαν και δ) Πώς βγαίνει το τσίπουρο από τα υπολείμματα των σταφυλιών κατά το πάτημα για να βγει ο μούστος. **Στη Βυτίνα** μας γοήτηψε το ανθρώπινο και φυσικό περιβάλλον. Ωραία κτίσματα, φροντισμένα καταστήματα, ποικιλία γεωργικών προϊόντων, μέλι εξαιρετικό. Εκείνα

εξώστες και παράθυρα, γραφικά δρομάκια, εκκλησίες θαύματα ναοδομίας, μουσεία που εκπλήσσουν για την οργάνωση και παρουσίαση των εκθεμάτων τους. **Η Στεμνίτσα τυχερή για το μοναδικό λαογραφικό Μουσείο της.** Πολύτιμο υλικό, ποιότητα στην οργάνωση και έκθεση του υλικού. **Στη Δημητσάνα ήταν σα να μπαίναμε σε σχολείο.** Μάθαμε: α) Για τις πρώτες ύλες και την τεχνική παρασκευής της πυρίτιδας στους μπαρουτόμυλους, β) Πώς κατεργάζονταν τα τομάρια των ζώων και έφτιαχναν πετσιά (βυρσοδεψία), γ) Πώς

τα φαγητά στο εστιατόριο που γευματίσαμε, μα τι φαγητά! Όλα τερψιλαρύγγια! Αξίζει να πάει κανείς από την Αθήνα στη Βυτίνα μόνο για να φάει το μεσημέρι. Εκείνο το ελατοδάσος στο απέναντι βουνό καταπλησει. Μαυροπράσινα, ευθύκορμα έλατα ανεβαίνουν την πλαγιά και σταματούν στη φαλακρή κορυφή του όρους. Χάρμα οφθαλμών. «Ως εμεγαλύνθη τα έργα σου Κύριε, πάντα εν σοφία εποίησας!» Όσοι δεν επισκεφτήκατε την Αρκαδία χάνετε. Εκεί φύση και ιστορία αμιλλώνται σε μεγαλείο!

Ε.Ν.

Μουσείο Στεμνίτσας
Το Χειμωνιάτικο
Το Χειμωνιάτικο ή παραγώνι το ζούσε η οικογένεια, πριν λίγα χρόνια, αρκετές ώρες κάθε μέρα. Στο χώρο αυτό μαγείρευαν, έτρωγαν και κοιμόνταν. Πραγματική κυψέλη!

Το φουσερό

Η φωτογραφία παραπέμπει πίσω στο παρελθόν, στο σιδεράδικο του μαστρο-Μήτσιου, παππού του τραγουδιστή Δημήτρη Μιχαλόπουλου. Το φουσερό έκανε υπερωρίες. Ροφούσε αέρα, καθώς ανέβαινε ο μοχλός που είναι στο πίσω μέρος και έβγαζε αέρα με δύναμη από το ακροφύσιο. Τα κάρβουνα άναβαν, φλόγιζαν και σπινθοβολούσαν, τα σίδερα, χωμένα στα κάρβουνα, κοκκίζαν και ολοκόκκινα όπως ήταν έπαιρ-

χώραφα τα εργαλεία χάλαγαν εύκολα. Η μύτη του υνιού σωνόταν, το ίδιο και της σκεπαρνιάς. Ήθελαν σφυρηλάτημα. Για να αντέχουν δε στο σκληρό χώμα κατά το σκάψιμο, το όργωμα και τη σπορά, χρειαζόταν να τσελικωθούν, να βαφούν, όπως ήταν στη γλώσσα του μάστορα. Αυτό σήμαινε ότι, όπως ήταν κόκκινο το εργαλείο από τη φωτιά, αφού πρώτα είχε πάρει το κατάλληλο σχήμα, χρειαζόταν να βουτηχτεί στο νερό. Με το βούτημα

ναν θέση πάνω στο αμόνι. Ένα μεγάλο σφυρί ή μια βαροπούλα ανεβοκατέβαιναν, σφυρηλατώντας το σίδερο και δίνοντάς του το σχήμα και τη μορφή κάποιου γεωργικού εργαλείου. Υνιά, σκεπάρνια, σκεπαρνιές, κασμάδες, σκαλιστήρια, τσεκούρια, κλαδευτήρια, μαχαίρια, πέταλα, σιδερόπροκες, κρικέλες, λοστάρια και άλλα χρειαζούμενα ήταν οι κατασκευές του μαστρο-Μήτσιου. Αχολογούσε ο κάτω μαχαλάς από τα σφυροκοπήματα πάνω στο αμόνι και τις φωνές του μάστορα. Οι παραγγελιές για καινούργια εργαλεία έδιναν κι έπαιρναν. Οι επιδιορθώσεις παλιών εργαλείων περίμεναν στη σειρά. Είχε πολλή δουλειά το εργαστήρι, η βιοτεχνία εκείνων των χρόνων του Μιχαλόπουλου. Στα φτηνο-

σκήραινε το μέταλλο και γινόταν πιο ανθεκτικό στη χρήση. Η αμοιβή του μάστορα για τις κατασκευές και τις επιδιορθώσεις ήταν είδος με είδος. Ο ιδρώτας του μαστρο-Μήτσιου πληρωνόταν με καλαμπόκι, σιτάρι, όσπρια, τυρί, βούτυρο, ξυνοτύρι και χρήμα τις ελάχιστες φορές που υπήρχε! Δύσκολες εποχές, κουρασμένοι άνθρωποι, η ζωή άθλημα και ηρωισμός. Υπήρχε όμως νόημα στη σκληρή καθημερινότητα και βιομέριμνα. Υπήρχε θέληση, αντοχή, πείσμα. Δεν έσκυβαν τότε το κεφάλι οι άνθρωποι. Τραγουδούσαν ακόμη και όταν υπέφεραν. Και πίστευαν, προσδοκούσαν, ονειρεύονταν και οραματιζόνταν ένα καλύτερο αύριο. Και ας αργούσε εκείνο να έρθει...

Ψήγματα πείρας και σοφίας

Στη σκοτεινή σήραγγα του χρόνου που ανοίγεται μπροστά μας, δύο πράγματα είναι αναγκαία. **Η πείρα και η Πίστη.** Η πρώτη μοιάζει σαν μια λάμπα αναμμένη στην είσοδό της. Η δεύτερη σαν το μίτο της Αριάδνης στο λαβύρινθό της. Η μια είναι απόκτημα του ανθρώπου. Η άλλη δώρο του Θεού. Και η μια συμπληρώνει την άλλη. Ζήτησαν από το σοφό να τους πει τι είναι η ζωή. — Ελάτε αύριο, για να κάμω σκέψεις. Ήλθαν την επομένη και τους είπε: — Ελάτε μετά από ένα χρόνο για να τιςβάλω τις σκέψεις μου σε τάξη. Ήλθαν έπειτα από ένα χρόνο και τους παρήγγειλε: — Ξαναγυρίστε μετά από έναν αιώνα, οπότε τότε η απάντηση θα μου έχει δοθεί. Εγώ θα έχω φύγει. Τα βιβλία είναι παράθυρα, από τα οποία βλέπουν έξω οι ψυχές. Σπίτι χωρίς βιβλίο είναι δωμάτιο χωρίς παράθυρο. Κάθε αξιο βιβλίο δίνει μια μάχη. Η γραφίδα και η βολίδα -είπαν- είναι κατασκευασμένα από το ίδιο μέταλλο.

Το κακό δεν βαρύνει αυτόν μόνο που το κάνει, αλλά και αυτόν που έχει τη δυνατότητα να το εμποδίσει και δεν το κάνει. Σταμάτησε το αηδόνι να κελαηδεί. Απόρρησε ο τσοπάνος και το ρώτησε γιατί. — Πλήθυναν τα βατράχια, που κοάζουν -του απάντησε- και δεν μπορεί να ακουστεί

πια η φωνή μου και έπαψα να κελαηδώ. — Κάνεις λάθος, του απήντησε ο τσοπάνος. Ο μόνος τρόπος να βουβαθούν τα βατράχια δεν είναι να σιγήσεις εσύ αλλά να υψώσεις τη φωνή σου και να εντείνεις το κελάδημά σου. Πείστηκε το αηδόνι και ξανάρχισε. Πρόσεχε τις σκέψεις σου γιατί γίνονται επιθυμίες. Πρόσεχε τις επιθυμίες σου γιατί γίνονται πράξεις. Πρόσεχε τις πράξεις σου γιατί γίνονται συνήθειες. Πρόσεχε τις συνήθειες γιατί δημιουργούν χαρακτήρα. Και ο χαρακτήρας πλέον δεν μεταβάλλεται. Είσαι εσύ! Η αλεπού όταν πιαστεί στο δόκανο αρχίζει να ροκανίζει με τα δόντια της το πόδι της μέχρις ότου το αποκόψει. Γνωρίζει ότι θα αποθάνει από την αιμορραγία. Το προτιμάει όμως γιατί θα πεθάνει ελεύθερη. Αν δεν μπορείς να γίνεις φίλος, δεν χρειάζεται να γίνει εχθρός. Ανάμεσα στην έχθρα και τη φιλία χωρεί μία μέση κατάσταση: η απόσταση.

Αν δεν μπορείς να πεις την αλήθεια, δεν είσαι υποχρεωμένος, να πεις ψέμα. Ανάμεσα στο ψέμα και την αλήθεια υπάρχει η διέξοδος της σιωπής. Το μόνο πράγμα που μπορεί κανείς να προσφέρει, χωρίς να το κατέχει ο ίδιος είναι η ευτυχία.

ΟΙ ΕΡΗΜΕΣ ΧΕΛΙΔΟΦΟΛΙΕΣ.

Του κ. Δημ. Κ. ΚΟΥΤΣΟΥΛΕΑΧ

Επίτιμου Επόπτη Δημ. Συλλόγου

«Τὸ ἔρρημιό χωριό δὲ βροῦμε τίς ἐβλίσθητε γυναικὶ-
τας. Ἐκεῖ, ἡ χερουσία, ἡ πρᾶξη, ὁ λόγος ἔχουν σοφία καὶ
καταγωγή. Ἡ ἀνάστα γίνεται πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ὁ ἄνθρωπος
καὶ, σὺν τῇ συνειδήσει, οἱ δὲ λόγοι εἶναι ἡμῶν τὸν ἄνθρωπον ἡμῶν»
ΗΠΙΑΣ ΒΕΛΕΖΗΣ.

Τὸ ἔρρημιό χωριό, πρωταρχικός κορμός τοῦ ἔθνους καὶ μητέρα

τῶν ταλαντῶν τῆς Φυλῆς, τόπος ἱερός, μετ' ὅλην καὶ ἀξία σὴν γῆν τοῦ ἀνθρώ-
που, μετ' ὅλην ἐνέργειαν ἐμφύσεων τῶν ἰδανικῶν καὶ τῶν ἐργασι-
αίων, μετ' ὅλην ἀνάστα καὶ ἀνάστα καὶ ἀνάστα. Ἡ ἀνάστα γὰρ, μετ' ὅλην
ἐνέργειαν, κατένευσε τὴν ἀγροτικήν. Ὁ μηχανικός πολιτικός διεφεί-
ρε τὸν ἀγρὸ καὶ φυτανό, τὸν ἰδιώτη καὶ ὁρατὸ ἀγροτικὸν μετ' ὅλην
ἐνέργειαν. Παντοῦ ἡ ἀνάστα καὶ ἡ ἀνάστα. Ὅλα βυθίστηκαν εἰς τὸν ἄνθρωπον
ἐνέργειαν. Ἀδελφοὶ εἶναι οἱ δρόμοι καὶ ἀναστρέφονται παρὰ τὸν ἄνθρωπον
ἐνέργειαν. Λίγοι ἀπόητοι ἀπὸ τὴν γῆν βουνα καὶ τὰ περὶ τὴν γῆν
διακρίπτουν τὴν βιωτὴν καὶ τὴν θλίψη. Οἱ ἐλάχιστοι καὶ οἱ ἐλάχιστοι
τῆς ἡμετέρας γῆς, εἶναι οἱ ἐλάχιστοι γυναικὶς καὶ οἱ ἐλάχιστοι
παρὰ τὸν ἄνθρωπον καὶ οἱ ἐλάχιστοι ἀναστρέφονται τὴν γῆν καὶ τὴν
ἐνέργειαν καὶ τὴν ἀνάστα καὶ τὴν ἀνάστα.

Μαζὶ μετ' ὅλην ἐνέργειαν, καὶ ἐνέργειαν, ἀπομένουν καὶ
ἐνέργειαν, ἐνέργειαν καὶ ἐνέργειαν καὶ ἐνέργειαν, καὶ ἐνέργειαν
ἐνέργειαν, μετ' ὅλην ἐνέργειαν καὶ ἐνέργειαν. Τὰ ἔρρημιό μετ' ὅλην
ἐνέργειαν, μετ' ὅλην ἐνέργειαν καὶ ἐνέργειαν, μετ' ὅλην ἐνέργειαν
ἐνέργειαν, μετ' ὅλην ἐνέργειαν καὶ ἐνέργειαν. Ὅλα βυθίστηκαν εἰς τὸν ἄνθρωπον
ἐνέργειαν. Ἀδελφοὶ εἶναι οἱ δρόμοι καὶ ἀναστρέφονται παρὰ τὸν ἄνθρωπον
ἐνέργειαν. Λίγοι ἀπόητοι ἀπὸ τὴν γῆν βουνα καὶ τὰ περὶ τὴν γῆν
διακρίπτουν τὴν βιωτὴν καὶ τὴν θλίψη. Οἱ ἐλάχιστοι καὶ οἱ ἐλάχιστοι
τῆς ἡμετέρας γῆς, εἶναι οἱ ἐλάχιστοι γυναικὶς καὶ οἱ ἐλάχιστοι
παρὰ τὸν ἄνθρωπον καὶ οἱ ἐλάχιστοι ἀναστρέφονται τὴν γῆν καὶ τὴν
ἐνέργειαν καὶ τὴν ἀνάστα καὶ τὴν ἀνάστα.

Χιλιὰς ἔρρημιό χωριό, παιδιὰ τῶν ἡρώων ἀγροτικῶν καὶ τῶν
ἐνέργειαν, μετ' ὅλην ἐνέργειαν καὶ ἐνέργειαν. Τὰ ἔρρημιό μετ' ὅλην
ἐνέργειαν, μετ' ὅλην ἐνέργειαν καὶ ἐνέργειαν. Ὅλα βυθίστηκαν εἰς τὸν ἄνθρωπον
ἐνέργειαν. Ἀδελφοὶ εἶναι οἱ δρόμοι καὶ ἀναστρέφονται παρὰ τὸν ἄνθρωπον
ἐνέργειαν. Λίγοι ἀπόητοι ἀπὸ τὴν γῆν βουνα καὶ τὰ περὶ τὴν γῆν
διακρίπτουν τὴν βιωτὴν καὶ τὴν θλίψη. Οἱ ἐλάχιστοι καὶ οἱ ἐλάχιστοι
τῆς ἡμετέρας γῆς, εἶναι οἱ ἐλάχιστοι γυναικὶς καὶ οἱ ἐλάχιστοι
παρὰ τὸν ἄνθρωπον καὶ οἱ ἐλάχιστοι ἀναστρέφονται τὴν γῆν καὶ τὴν
ἐνέργειαν καὶ τὴν ἀνάστα καὶ τὴν ἀνάστα.

καὶ τὴν ἐνέργειαν πατρίδα τῶν. Μετὰ τὴν διαφορά, ἀνάστα καὶ ἐνέργειαν καὶ ἐνέργειαν
ἐνέργειαν, μετ' ὅλην ἐνέργειαν καὶ ἐνέργειαν. Τὰ ἔρρημιό μετ' ὅλην
ἐνέργειαν, μετ' ὅλην ἐνέργειαν καὶ ἐνέργειαν. Ὅλα βυθίστηκαν εἰς τὸν ἄνθρωπον
ἐνέργειαν. Ἀδελφοὶ εἶναι οἱ δρόμοι καὶ ἀναστρέφονται παρὰ τὸν ἄνθρωπον
ἐνέργειαν. Λίγοι ἀπόητοι ἀπὸ τὴν γῆν βουνα καὶ τὰ περὶ τὴν γῆν
διακρίπτουν τὴν βιωτὴν καὶ τὴν θλίψη. Οἱ ἐλάχιστοι καὶ οἱ ἐλάχιστοι
τῆς ἡμετέρας γῆς, εἶναι οἱ ἐλάχιστοι γυναικὶς καὶ οἱ ἐλάχιστοι
παρὰ τὸν ἄνθρωπον καὶ οἱ ἐλάχιστοι ἀναστρέφονται τὴν γῆν καὶ τὴν
ἐνέργειαν καὶ τὴν ἀνάστα καὶ τὴν ἀνάστα.

Ἡ ἐνέργειαν τῶν ἀσπίδων πρὸς τὴν ἀνάστα, χωρίς ὑποστήριξη, ἐν-
έργειαν, μετ' ὅλην ἐνέργειαν καὶ ἐνέργειαν. Τὰ ἔρρημιό μετ' ὅλην
ἐνέργειαν, μετ' ὅλην ἐνέργειαν καὶ ἐνέργειαν. Ὅλα βυθίστηκαν εἰς τὸν ἄνθρωπον
ἐνέργειαν. Ἀδελφοὶ εἶναι οἱ δρόμοι καὶ ἀναστρέφονται παρὰ τὸν ἄνθρωπον
ἐνέργειαν. Λίγοι ἀπόητοι ἀπὸ τὴν γῆν βουνα καὶ τὰ περὶ τὴν γῆν
διακρίπτουν τὴν βιωτὴν καὶ τὴν θλίψη. Οἱ ἐλάχιστοι καὶ οἱ ἐλάχιστοι
τῆς ἡμετέρας γῆς, εἶναι οἱ ἐλάχιστοι γυναικὶς καὶ οἱ ἐλάχιστοι
παρὰ τὸν ἄνθρωπον καὶ οἱ ἐλάχιστοι ἀναστρέφονται τὴν γῆν καὶ τὴν
ἐνέργειαν καὶ τὴν ἀνάστα καὶ τὴν ἀνάστα.

Ἡ ἐνέργειαν τῶν ἀσπίδων πρὸς τὴν ἀνάστα, χωρίς ὑποστήριξη, ἐν-
έργειαν, μετ' ὅλην ἐνέργειαν καὶ ἐνέργειαν. Τὰ ἔρρημιό μετ' ὅλην
ἐνέργειαν, μετ' ὅλην ἐνέργειαν καὶ ἐνέργειαν. Ὅλα βυθίστηκαν εἰς τὸν ἄνθρωπον
ἐνέργειαν. Ἀδελφοὶ εἶναι οἱ δρόμοι καὶ ἀναστρέφονται παρὰ τὸν ἄνθρωπον
ἐνέργειαν. Λίγοι ἀπόητοι ἀπὸ τὴν γῆν βουνα καὶ τὰ περὶ τὴν γῆν
διακρίπτουν τὴν βιωτὴν καὶ τὴν θλίψη. Οἱ ἐλάχιστοι καὶ οἱ ἐλάχιστοι
τῆς ἡμετέρας γῆς, εἶναι οἱ ἐλάχιστοι γυναικὶς καὶ οἱ ἐλάχιστοι
παρὰ τὸν ἄνθρωπον καὶ οἱ ἐλάχιστοι ἀναστρέφονται τὴν γῆν καὶ τὴν
ἐνέργειαν καὶ τὴν ἀνάστα καὶ τὴν ἀνάστα.

Δημ. Κ. ΚΟΥΤΣΟΥΛΕΑΧ

Μια σημαντική ημερομηνία

Η 12η Αυγούστου 2006 σηματοδοτή-
σε την απαρχή μιας νέας περιόδου για το
μέλλον του Συλλόγου μας. Την ημέρα αυ-
τή η Γενική Συνέλευση αποφάσισε τα
εξής σημαντικά:

**1. Να μεταφερθεί η ΕΔΡΑ του Συλλό-
γου από την Αθήνα στο ΡΟΒΟΛΙΑΡΙ.**

**2. Το πενταμελές Διοικητικό Συμβού-
λιο να γίνει επταμελές και**

**3. Η θητεία του Δ.Σ. από διετής να γί-
νει τριετής.**

Για την υλοποίηση των παραπάνω
αποφάσεων της Συνέλευσης απαιτείται
τροποποίηση του Καταστατικού του Συλ-
λόγου. Ήδη ο νέος Πρόεδρος του Συλλό-
γου κ. Παντελής Ρίζος έχει δρομολογή-
σει τη διαδικασία για επίτευξη του στό-
χου αυτού.

Του Θεού τα ύδατα

Από τη βρύση ως τον ποταμό και τη λί-
μνη και τη θάλασσα τα νερά έχουν θεο-
ποιηθεί και τα λατρεύει ο άνθρωπος. Κα-
νένα άλλο φυσικό στοιχείο δεν έχει θεο-
ποιηθεί όπως το νερό, μέσα στο οποίο
ζουν χιλιάδες οργανισμοί.

Το ύδωρ της Στυγός (ο ιερότερος όρ-
κος) και το αθάνατο (νερό της μυθολο-
γίας). Το νερό είναι ζωντανό και αισθάνε-

ται (κοιμάται, ξυπνά, το καλημερίζουμε,
είναι αμίλητο), έχει δύναμη εξαγνισμού
και καθαρισμού.

Από εκεί και η ιδιαίτερη σημασία της
βρύσης ή του πηγαδιού προς τα οποία εκ-
δηλώνεται ο απαραίτητος σεβασμός με
την επίσκεψη της νύφης, την προμήθεια
νέου αμίλητου νερού κατά την πρώτη του
έτους κτλ.

ΑΥΓΑ! Ο μύθος και η αλήθεια

Αναλογιστείτε το «αυγό»: είναι ένας
«διατροφικός δαίμονας» γεμάτος με χολ-
ηστερίνη που βουλώνει τα αγγεία ή μια
«τέλεια τροφή» πλούσια σε υγιή συστα-
τικά;

Αν τεθεί το θέμα σε ψηφοφορία, σύμ-
φωνα τουλάχιστον με τον αμερικανικό
τρόπο ζωής, ο «διατροφικός δαίμονας»
μάλλον θα κέρδιζε, αν και η «τέλεια τρο-
φή» προσεγγίζει περισσότερο την αλή-
θεια.

Αρχικά, ας ξεκαθαρίσουμε τα γεγο-
νότα και τους μύθους γύρω από το αυγό.

Γεγονός: «Ένα αυγό είναι καλή πηγή
θρεπτικών συστατικών». Με περίπου 15
αμερικανικά cents έχετε 6 γραμμάρια
πρωτεΐνης, λίγα υγιεινά ακόρεστα λιπα-
ρά και μικρές ποσότητες βιταμινών και
μετάλλων. Τα αυγά είναι επίσης μια καλή
πηγή χολίνης, που έχει συνδεθεί με τη
διατήρηση της μνήμης, και λουτεΐνης και
ζεαξανθίνης που μπορεί να προστατεύ-
σουν από απώλεια όρασης.

Γεγονός: «Τα αυγά έχουν μεγάλη πε-
ριεκτικότητα σε χοληστερίνη». Ένα κα-
νονικού μεγέθους αυγό περιέχει 212 μι-
λιγραμμάρια χοληστερίνης. Όσον αφορά
τις τροφές, αυτή η ποσότητα είναι αρκε-
τά μεγάλη και την ξεπερνούν μόνο μια
μερίδα συκώτι, η γαρίδα και το κρέας πά-
πιας.

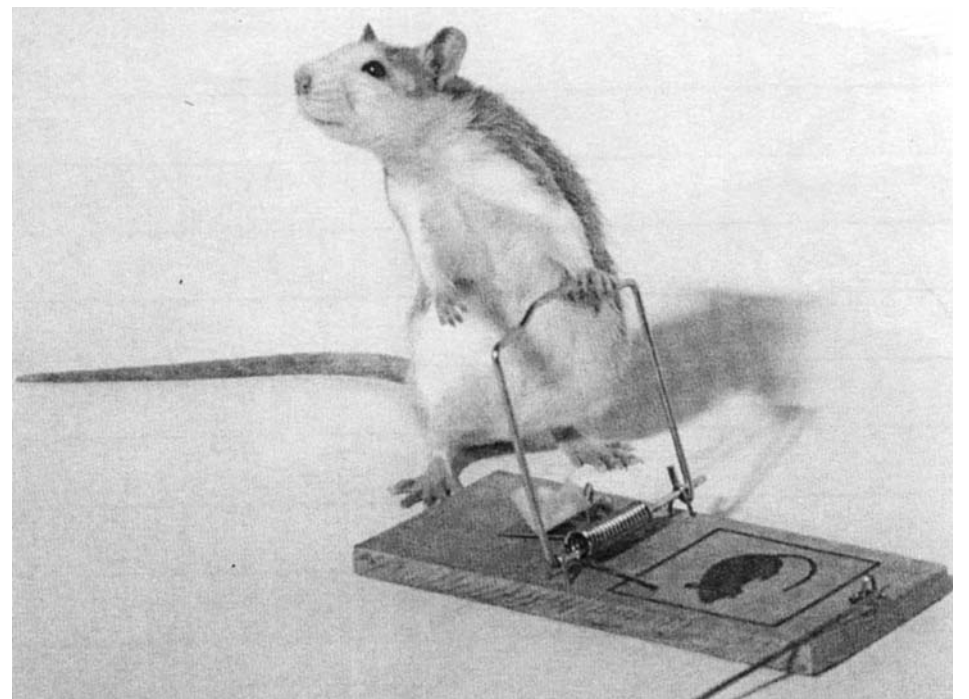
Μύθος: «Όλη αυτή η χοληστερίνη
πηγαίνει κατευθείαν στην κυκλοφορία
και μετά στις αρτηρίες». Δεν είναι ακρι-
βώς έτσι. Στον μέσο άνθρωπο (θα επι-
στρέψουμε σε αυτό αργότερα), μόνο ένα
μικρό ποσοστό της προσλαμβανόμενης

με την τροφή χοληστερίνης περνάει
απευθείας στο αίμα. Το ήπαρ παράγει
την περισσότερη χοληστερίνη που κυ-
κλοφορεί στο αίμα, κυρίως ως απάντηση
στα κορεσμένα και trans λιπαρά. Μελέ-
τες που χρονολογούνται από το κλασικό
πείραμα του 1950 του πρωτοπόρου καρ-
διολόγου του Harvard, Paul Didley White
και των συνεργατών του καταδεικνύουν
ότι η ποσότητα της χοληστερίνης στην
τροφή έχει γενικώς μικρό αντίκτυπο στη
χοληστερίνη του αίματος.

Μύθος: «Η κατανάλωση αυγών κάνει
κακό στην καρδιά». Η μοναδική μεγάλη
μελέτη για την επίδραση της κατανάλω-
σης αυγών στην καρδιακή νόσο - όχι σε
επίπεδο χοληστερίνης ή άλλων διαμεσο-
λαβητών - δεν ανέδειξε συσχέτιση μετα-
ξύ των δύο. Σε αυτήν τη μελέτη που πε-
ριελάμβανε σχεδόν 120.000 αρχικά υγι-
είς άνδρες και γυναίκες, αυτοί που έτρω-
γαν ένα ή περισσότερα αυγά την ημέρα
δεν είχαν μεγαλύτερη πιθανότητα να
υποστούν καρδιακή προσβολή, εγκεφα-
λικό επεισόδιο ή να πεθάνουν από καρ-
διαγγειακή νόσο, σε μια 14ετή περίοδο
παρακολούθησης, σε σχέση με αυτούς
που έτρωγαν λιγότερα από ένα αυγό την
εβδομάδα.

Εντούτοις, σε άτομα που έπασχαν
από διαβήτη, τα άτομα που έτρωγαν ένα
αυγό την ημέρα είχαν μεγαλύτερη πιθα-
νότητα να αναπτύξουν καρδιακή νόσο σε
σχέση με αυτούς που έτρωγαν αυγά
σπάνια.

Harvard Θέματα Υγείας

**Ζούμε σε πονηρούς, αθέβαιους και επικίνδυνους καιρούς. Φιλήσυχοι άνθρωποι
δέχονται επιθέσεις στα καλά καθούμενα, μέρα μεσημέρι. Άγνωστο πώς, όμως, οι
κακοί βρίσκουν πάντα τον τρόπο να ξεφεύγουν από την τσιμπίδα του νόμου.**

Πείρα συνήθως είναι το όνομα που δίνουμε στα λάθη μας

Μας εἰκατέλειψαν οριστικά Ἱα Τῆ χώρα Τῶν ἀπῆλων

ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ

της Αλεξάνδρας Ρίζου, της Γεωργίας Παναγιώτου,
της Δήμητρας Κουτσούκου και της Φωτεινής Δημητρίου,
που έφυγαν για τη χώρα των Αγγέλων
την περίοδο από 17-11-2006 έως 11-1-2007.

Οι φωτογραφίες που ακολουθούν στη σελίδα αυτή είναι μια συνοπτική εικόνα της ζωής των γυναικών που αναφέρονται παραπάνω. Είναι ακόμη εικόνα της ζωής κάθε αγρότισσας του παρελθόντος, που ζει μόνο στη μνήμη μας.

Η αγρότισσα, η γυναίκα της υπαίθρου, του χωριού, του βουνού και της στάνης. Η γυναίκα στο χωράφι, στη βοσκή, η γυναίκα στη ρόκα, στον αργαλειό, στη βρύση με τη βαρέλα στην πλάτη. Αεικίνητη, ακούραστη δουλεύτρα.

Αυτή να οργώσει, να σπείρει, να θερίσει, να αλωνίσει. Στο σπίτι αυτή να συγυρίσει, να καθαρίσει, να μαγειρέψει, να ζυμώσει, να ψήσει, να πλέξει, να κεντήσει, να υφάνει, να μεγαλώσει παιδιά, να γηροκομίζει γονείς και πεθερικά, να ξενοχτίσει στο προσκεφάλι του άρρωστου παιδιού!

Όλα για τους άλλους, τίποτα για τον εαυτό της. Κανόνας η κούραση, ο ιδρώτας, η αγωνία. Πού καιρός για τον εαυτό της. Η γυναίκα του χωριού, στα χρόνια που διάβηκαν, δεν ανήκε στον εαυτό της, ήταν ταγμένη να υπηρετεί τους άλλους. Πού διαμαρτυρία ή αντίρρηση!

Και όταν ακόμη χτιζόταν στα σπλάχνα της η νέα ζωή, δεν είχε δικαίωμα ξεκούρασης, ανάπαυσης. Από τον πρώτο μήνα κύησης ως τον ένατο, ζεμένη στο ζυγό της βιοπάλης. Πού γιατρός γυναικολόγος, πού εξετάσεις,

πού φάρμακα και διαγνώσεις. Όλα αφημένα στη φύση, στη μοίρα, στην τύχη και στην καλή την ώρα. Υπήρξαν περιπτώσεις που η γυναίκα τού χτες γέννησε μόνη και αβοήθητη στο χωράφι! Αυτή αφαλόκοψε το σπλάχνο της. Έβαλε μια πέτρα από κάτω, ακούμπησε τον ομφάλιο λώρο πάνω της και με άλλη πέτρα τον χτύπησε για να κοπεί. Τον έδεσε κόμπο, έβαλε το παιδί στην ποδιά της, το τύλιξε και πήρε το δρόμο για το σπίτι. Εκεί, αν το παιδί ήταν αγόρι, χαμογελούσε ο άνδρας της, ικανοποιημένος για τον ανδρισμό του. Αν ήταν κορίτσι, ξινά τα μούτρα του αφεντικού!

Μ' όλα τα παραπάνω άντεχε η αγρότισσα και πορευόταν το δρόμο της ζωής της μ' έναν βαρύτατο σταυρό στην πλάτη της. «Στῶμεν ευλαβώς», καθώς αναθυμόμαστε αυτές τις ηρωίδες που ήρθαν στη ζωή, πόνεσαν, υπόφεραν, ταλαιπωρήθηκαν, πείνασαν μα δεν παραιτήθηκαν απ' την ιερή αποστολή τους. Υπάρχει ελπίδα σήμερα ν' αντλήσουμε διδάγματα απ' τη ζωή τους και να τις μιμηθούμε;

(Σ. Σ. Οι φωτογραφίες είναι από το ημερολόγιο 2007-2008 που κυκλοφόρησαν οι εκδόσεις-γραφικές τέχνες Αρ. Καρπούζη & Υιοί Ο. Ε. και διατίθεται δωρεάν. Θεοδосίου 23 Ιλίο Τηλ. 210-2619003).

Θ. Νέλλας

Εἰς μνήμη Γεωργίας Ηλ. Παναγιώτου

Άλλη μια ύπαρξη από την κοινωνία του χωριού μας, ροβολιάρισσα νοικοκυρά και αρχόντισσα, μια αθόρυβη και ήρεμη δύναμη. Πιστή στις παραδόσεις, την εργατικότητα επί 81 περίπου χρόνια, στο όμορφο χωριό μας, στο όμορφο χωριάτικο σπιτικό της ασταμάτητη και ακούραστη, η γνωστή σε όλους μας η κυρά Γεωργία, η σύζυγος του Ηλία Παναγιώτου φεύγει σήμερα από κοντά μας αγαπητοί συγχωριανοί!

Ακούραστη εργάτρια, μέλισσα αληθινή σε όλες τις δραστηριότητες και εκφάνσεις του χωριάτικου βίου πλέκει τον δημιουργικό της ιστό επί αρκετά χρόνια στη ζωή του

χωριού μας και χτίζει πετραδάκι - πετραδάκι το οικογενειακό της οικοδόμημα.

Έλα όμως που η μοίρα η ανθρώπινη δεν σ' αφήνει για πολύ να απολαύσεις τα όσα δημιουργήματα χτίζεις με τον ήρεμο και αθόρυβο βίο σου.

Κάπως έτσι ο χρονοδιακόπτης της ανθρώπινης μοίρας, σταμάτησε χτες το ωρολόγι ζωής και βιορυθμίας στην αγαπημένη μας εξαδέλφη και συγχωριανή Γεωργία.

Σε θυμόμαστε όλοι οι συγχωριανοί σου, οι συγγενείς και οι φίλοι σου και θα σε θυμόμαστε όσο θα ζούμε.

Θυμόμαστε την καλοκαγαθία του χα-

ρακτήρα σου αλλά και το φιλόξενο πνεύμα που στόλιζε τις καρδιές σας στην οικογενειακή σου εστία!

Ευτύχησες κυρα Γεωργία να δεις αποκαταστημένες και παντρεμένες τις δυο σου κόρες και να χαρείς για αρκετά χρόνια τα όμορφα εγγονάκια σου. Όμως η μοίρα σου έγγραψε να σε χτυπήσει κάποιο εγκεφαλικό και να σε καθηλώσει στο κρεβάτι τα 2-3 τελευταία χρόνια.

Και ύστερα απ' αυτό το περιστατικό ήρθε η ώρα χτες που σταμάτησε το ωρολόγι της ζωής σου.

Για τούτο και συναχθήκαμε εδώ σήμε-

ρα μπροστά στο σепτό σου σκήνωμα όλοι όσοι μάθαμε τον χαμό σου για να σε συμπορέψουμε στη τελευταία σου κατοικία!

Αυτή είναι η μοίρα η ανθρώπινη, αγαπημένη μας συγχωριανή.

Αιντε στο καλό και να είσαι σίγουρη πως όλοι θα σε θυμόμαστε.

Θα είναι αιωνία σου η μνήμη.

Ο Θεός να στείλει παραμυθιάν στους αγαπημένους οικείους σου και να αναπαύσει εσαεί την ψυχή σου.

Αιωνία σου η μνήμη.

Παντ. Ρίζος

Το σέλινο

Το σέλινο ή άπιον το βαρύοσμο (aríum graveolens) είναι ένα ταπεινό βότανο αλλά πολυτάλαντο, πολυπρόσωπο και πολύπλοκο. Ο σπόρος του είναι από τα αρχαιότερα μπαχαρικά, με μια ευχάριστη πιπεράτη γεύση, ένα βάθος κυμίνου - σχεδόν κάρι - που το κάνει να ταιριάζει εξαιρετικά στο μαγείρεμα με κρέας και λαχανικά, αλλά και ως καρύκευμα για το σερβίρισμα. Τα κοτσάνια και τα φύλλα του δίνουν νεύρο στη φασολάδα και σπιρτάδα στο χοιρινό πρασοσέλινο. Στην Κύπρο θα το βρείτε στο μείγμα «χόρτων» που σερβίρεται ως πρώτο ορεκτικό, σε όλες τις ταβέρνες, μαζί με ρόκα και ωμές αγκινάρες, με αλάτι και λεμόνι. Ακόμα, κάποιοι καλοί μπάρμαν το αναμειγνύουν (κοπανισμένο με αλάτι) στην ορθή εκτέλεση του κοκτέιλ Μπλάντι Μαίρη. Χρησιμοποιείται και αποξηραμένο, ενώ ο σπόρος του τριμμένος μπορεί να αντικαταστήσει το αλάτι στα σούπερ μάρκετ θα βρείτε στα ράφια των μπαχαρικών αλάτι σέλινου - ή selery salt -, που επιτρέπεται και στις δίαιτες.

νίζουν. Δίνει νόστιμους πουρέδες και σούπες, καθώς και συνοδευτικά. Δεν συνηθίζεται πολύ στην ελληνική μαγειρική, αλλά είναι ακαταμάχητο σε στιφαδοπαρασκευές με μαύρο κρέας.

Το αυτοφυές σέλινο είναι η τρίτη ποικιλία από την οποία προήλθαν και οι δύο προηγούμενες.

Το βρίσκουμε σε διάφορα μέρη της Ελλάδας, σε αλμυρά κυρίως εδάφη. Το ύψος του φθάνει τα 80 εκ., ενώ τα φύλλα του είναι μικρά, οι βλαστοί του λεπτοί και το χρώμα του πράσινο. Μοιάζει αρκετά με το κοινό σέλινο (θερισμού). Το φύλλωμά του συλλέγεται όλο το χρόνο, ενώ οι σπόροι του το καλοκαίρι.

ΑΓΟΡΑΖΟΝΤΑΣ ΣΕΛΙΝΟ

Θα πρέπει να προσέξετε τα φύλλα του να είναι γυαλιστερά, τα κοτσάνια τραγανά και όταν τα σπάτε να βγάζουν έναν χαρακτηριστικό ζουμερό ήχο. Όσο για τη ρίζα - το βολβό - πρέπει να είναι γεμάτη (χωρίς πολ- λές τρύπες και αναδιπλώσεις) και βαριά σε σχέση με τον όγκο της.

Το σέλινο γενικά ως καλλιέργεια

ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΟΥ ΣΕΛΙΝΟΥ

Το σέλινο το θυσανόριζο ή κοινό ή dulce (το γλυκό), η μία βοτανική ποικιλία του σέλινου, χωρίζεται σε δύο ομάδες:

Η πρώτη, χαρακτηρίζεται από φυτά με φύλλωμα που θερίζεται - σέλινα θερισμού - και τα κοτσάνια τους είναι κοντά, λεπτά και κούφια, ενώ τα φύλλα τους είναι μικρά και με πράσινο χρώμα. Πωλούνται με μέρος της ρίζας τους και χρησιμοποιούνται στη μαγειρική ως μυρωδικά, ενώ δεν είναι κατάλληλα για να καταναλώνονται ωμά σε σαλάτες.

Η δεύτερη ομάδα του κοινού σέλινου - γνωστή και ως **σέλερι** - χαρακτηρίζεται από μακριά, χονδρά και γεμάτα κοτσάνια. Τα φύλλα τους είναι μεγάλα με πιο βαθύ χρώμα από αυτό των κοτσάνιων, το οποίο μπορεί να είναι από πράσινο ανοιχτό ως λευκοκίτρινο. Τα σέλινα αυτής της ομάδας είναι κατάλληλα για ωμές σαλάτες, αλλά εξίσου καλά είναι και μαγειρεμένα.

Το γογγυλόριζο ή σελινόριζα, η δεύτερη βοτανική του ποικιλία, έχει φύλλωμα πολύ φτωχό και σαρκώδες ρίζωμα. Τη σελινόριζα τη βρίσκουμε συνήθως στον μανάβη ή στη λαϊκή, με κομμένα τα φύλλα. Το βάρος της ποικίλλει από 500 γραμμάρια έως 2 κιλά και συλλέγεται το φθινόπωρο όταν τα φύλλα της αρχίσουν να κιτρι-

δεν δέχεται πολλές φυτοπροστατευτικές επεμβάσεις, ωστόσο, μπορούμε να βρούμε βιολογικό σέλινο τις ίδιες εποχές με το συμβατικό τόσο στις βιολογικές αγορές όσο και στα εξειδικευμένα καταστήματα με βιολογικά λαχανικά και τις μεγάλες αλυσίδες σούπερ μάρκετ.

Τα 100 γραμμάρια αποδίδουν μόνο 20 θερμίδες γι' αυτό και προτιμάται ιδιαίτερος στις δίαιτες. Περιέχει αρκετό κάλιο, ασβέστιο, φώσφορο και μαγνήσιο, καθώς και σπάνια ιχνοστοιχεία, όπως σελήνιο και υδράργυρο.

Πλούσιο είναι επίσης σε βιταμίνες Α και C.

Φυσικά δεν θα μπορούσαμε να αγνοήσουμε και τις θεραπευτικές του ιδιότητες, ως διουρητικό και βοηθητικό των νεφρών, τονωτικό του νευρικού συστήματος, ρυθμιστικό της πίεσης, θεραπευτικό της αρθρίτιδας και της σπλήνας καθώς και του στομάχου. Το αυτοφυές σέλινο χρησιμοποιείται από την παραδοσιακή ιατρική για πολλές παθήσεις. Τα φύλλα του ως αντιπυρετικό, οι σπόροι του ως τονωτικό και κατά της δυσπεψίας. Η ρίζα του ως διουρητικό και βοηθητικό της λειτουργίας της καρδιάς και των νεφρών. Επίσης, το τσάι της χρησιμοποιείται μαζί με γάλα, για την αντιμετώπιση του άσθματος.

Ροβολιάρι, Δεκέμβριος 2006. Ανατολή του ήλιου. Ο οικισμός «12 Απόστολοι» λουσμένος με χρυσαφένιες ακτίνες! Ο ήλιος ανατέλλει κάθε πρωί στα χωριά, η ζωή των ανθρώπων ανατέλλει;

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΡΙΘ. 28.

1865

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 12 Μαΐου.

ΕΣΥΝΟΨΙΣ ΤΩΝ ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Δ ι α τ ά γ μ α τ α. 1) Περί συγκαλίσεως τῆς Βουλῆς. — 2) Περί διοδίων τῆς ἀπὸ Λαμίας εἰς Στυλίδαν καὶ π' ἀνάπαλιν ἀγούσης ὁδοῦ. — 3) Περί συστάσεως τηλεγραφεῖων ἐν Μεγάροις καὶ ἐν Στυλίδι.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί συγκαλίσεως τῆς Βουλῆς.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α'.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 37 τοῦ Συντάγματος, συγκαλοῦμεν τὴν Βουλὴν ἐν Ἀθήναις τῇ 28 τοῦ μηνὸς Μαΐου ἐνεστῶτος ἔτους.

Ὁ Ἡμέτερος ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν Ἰπουργῶν θέλει προσηγορῶσαι καὶ ἐκτελέσει τὸ παρὸν Διάταγμα.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 9 Μαΐου 1865.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

ΑΝΑΡ. Α. Χ. ΑΝΑΓΓΥΡΟΥ.

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί διοδίων τῆς ἀπὸ Λαμίας εἰς Στυλίδαν καὶ π' ἀνάπαλιν ἀγούσης ὁδοῦ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α'.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ.

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 23 τοῦ ἀπὸ 2 Σεπτεμβρίου 1852 περὶ ὁδοποιίας Νόμου.

Ἐπὶ τῇ προτάσει τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῶν Ἑσωτερικῶν Ἰπουργῶν ἀποφασίζομεν καὶ διατάττομεν,

Ἄρθρον 1.

Ἐπὶ τῶν ἱππασίμων φορτηγῶν καὶ ὑποζυγίων αὐτῶν, τῶν διαβαίνοντων τὴν ἀπὸ Λαμίας εἰς Στυλίδαν καὶ τ' ἀνάπαλιν ἀγούσαν ἐθνικὴν ὁδὸν καὶ ἔχουσιν ἑκαστὸν δέκα ἑξ ὁδίων καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιστροφῆς διόδια ἐπὶ τριετίας ὡς ἑξῆς.

α.) Ἐπὶ ἑκάστου ἱππασίμου ἵππου ἡ ἡμίονου λεπτὰ πέντε (5).

β.) Ἐπὶ ἑκάστου ἵππου ἡ ἡμίονου φορτηγοῦ ἡ ἔκτου μέρους εἰς ὄχημα ἢ ἀμαξὶν φορτηγόν, ὡς καὶ ἐπὶ καρχήλου φορτηγοῦ λεπτὰ δέκα (10).

γ.) Ἐπὶ ἑκάστου ὄνου λεπτὰ πέντε (5).

Ἄρθρον 2.

Τὰ διόδια ταῦτα πληρώνονται καὶ ὅταν τὰ ζῶα ἐν μέρει διέλθωσι τὴν ὁδόν.

Ἄρθρον 3.

Τὰ διόδια ἰνοικιῶνται ἢ εἰσπράττονται δι' ἐπιστροφῆς δι' ἅπασαν τὴν τριετίαν, ἐὰν ἡ δόδεξις κατὰ τὴν δημοπρασίαν προσφορὰ εἴν θεωρηθῇ ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ἰπουργοῦ συμφέρουσα τῇ Δημοσίᾳ.

Ἄρθρον 4.

Ἡ εἰσπραξὶς τῶν διοδίων γίνεται εἰς τοὺς σταθμοὺς, τοὺς ὁποίους θέλει προσδιορίσει ἡ διακήρυξις τῆς ἰνοικιάσεως, ἡ δὲ τριετία ἀρχεται ἀπὸ τῆς δεκάτης πέμπτης τοῦ προσεχὸς Μαΐου τρέχοντος ἔτους καὶ λήγει τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ αὐτοῦ μηνὸς τοῦ ἔτους 1868 ἑξακοστοῦ ὀγδόου.

Ἄρθρον 5.

Ἡ δημοπρασία ἐνεργεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1855 Ν. Διατάγματος, τοῦ ἰσχυρόντος.

(Δεύτερη σελίδα του ΦΕΚ)
προς εκτέλεσιν του υπό στοιχεῖα ΣΟΖ παγίου φορολογικού νόμου.

Ἄρθρον 6.

Το ενοίκιον διαιρούμενον εἰς 36 ἰσας δόσεις πληρώνεται εἰς το ἀρμόδιον ταμεῖον του Κράτους τοῖς μετρητοῖς προκαταβαλλομένης της πρώτης δόσεως ἅμα κοινοποιηθεὶ προς τον ενοικιαστήν ἡ ἐγκρίσις του Υπουργείου των Οικονομικῶν.

Οἱ ἡμέτεροι ἐπὶ των Εσωτερικῶν καὶ ἐπὶ των Οικονομικῶν Υπουργοὶ θέλουν δημοσιεύσει καὶ ἐκτελέσει το παρὸν Διάταγμα.

Ἐν Ἀθήναις
τῇ 30 Ἀπριλίου 1865.
ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Επὶ των Οικονομικῶν
Αλ. Κουμουνδούρος
Επὶ των Εσωτερικῶν
Αναργ. Αχ. Αναργύρου

Ο Ιάκ. Ραγκαβῆς γράφει το 1853 στα Ελληνικά ὅτι ἡ ἀπόσταση Λαμία-Αθήνα ἦταν 35 ὥρες, Λαμία-Στυλίδα 3 ὥρες (πεζή ἢ με ζῶο) καὶ φυσικά δεν υπήρχε καρόδρομος.

Ἔτσι ἐγινε το 1865 ο καρόδρομος Λαμία-Στυλίδα γιὰ νὰ μεταφέρονται τὰ προϊόντα ἀπὸ τὸ λιμάνι της Στυλίδας καὶ φυσικά επιβλήθηκαν τὰ πρῶτα διόδια.

Δεν βρήκα ἀν εἶχαν επιβληθεὶ «τέλη κυκλοφορίας» στα κάρα καὶ στα «μεταφορικά-φορηγὰ κτήνη», οὔτε ἀν υπήρξαν μεταγενέστερες τροπολογίες ἢ ἐξαιρέσεις του Β. Δ.

Διόδια το 1865 επιβλήθηκαν καὶ στον καρόδρομο Ἀμφισσας-Ιτέας με τους ἴδιους ὅρους.

Γιάννης Κ. Καρπούζης

ΓΙΑΚΟΥΣΙΜΑ Το νησί του υδρογόνου

Το νησί Γιακουσίμα, πάνω ἀπὸ τὴ βόρεια μύτη της Ιαπωνίας, μπορεῖ νὰ εἶναι μικρὸ (μόλις 14.000 κάτοικοι), ἀλλὰ φιλοξενεῖ ἓνα μεγάλο πείραμα. Οἱ κάτοικοι του νησιοῦ φιλοδοξοῦν, αξιοποιώντας τὴν ἐνέργεια ἀπὸ τους καταρράκτες, νὰ μετατραποῦν σε νησίδα ἐνεργειακῆς αὐτάρκειας καὶ ἐξαγωγέα υδρογόνου!

Ακολουθοῦν καὶ ἄλλοι το παράδειγμα της Ἰσλανδίας, που ἔχει θέσει στόχο νὰ γίνῃ ἡ πρώτη «οικονομία του υδρογόνου» το 2050. Ἢδη στὴ Γιακουσίμα, ὅλα τὰ σπιτία παίρνουν ἐνέργεια ἀπὸ τὰ τρία υδροηλεκτρικὰ εργοστάσια. Καθὼς ὁμως υπάρχει περίσσεια ἐνέργεια ἐβαλαν στόχο νὰ παράγουν υδρογόνο μέσω υδρόλυσης του νεροῦ.

Ἔτσι, τὰ 9.500 αυτοκίνητα, τὰ 1.200 τουριστικά λεωφορεία καὶ ο ἐμμεγέθης στόλος του νησιοῦ θὰ κινούνται με υδρογόνο. Με τὸ «καύσιμο του μέλλοντος» θὰ ζεσταίνονται καὶ τὰ σπιτία.

Οἱ φιλοδοξίες δεν σταματοῦν ἐδῶ: Τὸ Γιακουσίμα θὰ δίνει υδρογόνο καὶ στους πυραύλους των διαστημικῶν αποστολῶν, που ἐκτοξεύονται ἀπὸ τὸ γειτονικὸ νησί Τανγκασίμα! Πετοῦν στα σύννεφα; Με τὸ υδρογόνο ὅλα γίνονται!